

Bistriški Odmevi

glasilo Občine Ilirska Bistrica

| avgust 2017

| št. 63

| 5280 izvodov

| brezplačno

HUDA URA NA BISTRIŠKEM

| ILIRSKI BISTRICI SE OBETA
ŽELEZNIČARSKI MUZEJ

| BELTINŠKI POET NA
PREMSKEM GRADU

Pred vami je poletna številka Bistriških odmevov, kjer boste izvedeli, kaj vse se je dogajalo v dveh najbolj vročih mesecih v letu. Kot se za počitniške dni spodobi, so vsebine lahkotnejše in večinoma kulturno obarvane.

Društvo ljubiteljev železnic Ilirska Bistrica je z Muzejem Slovenskih železnic podpisalo pismo o nameri za vzpostavitev dislocirane enote muzeja v Ilirski Bistrici, kjer si bomo v bližnji prihodnosti ogledali zgodovinski pregled elektrovleke na naših tleh.

Predstavljamo vam širok pregled prireditev, koncertov in dogodkov, ki so pritegnili in navdušili naše občane. V goste na grad Prem smo povabili »starega mačka« slovenske glasbene scene Vlada Kreslina, ki nas je z raskavim glasom popeljal v čarobni, sanjavi svet in pokazal, da je kljub slavi skromen človek in velik pevec.

V tokratni izdaji predstavljamo zakonca Hrabar, ki sta praznovala neverjetnih 60 let skupnega življenja, za kar jima tudi mi v uredništvu Bistriških odmevov iskreno čestitamo in jima želimo še veliko zdravlja ter veselih trenutkov v dvoje.

Kaj pa nas čaka v septembru? Podrobno si oglejte koledar prireditev, ker boste zagotovo našli nekaj zase v pestri ponudbi dogodkov, kot so: 23. GHD Ilirska Bistrica 2017, motozbor v Vrbici, harijska Bučijada ali pa Kmetijska tržnica z raznovrstnimi domačimi dobrotami. Če vas zanima kuha po receptih naših starih mam, se konec meseca vsekakor udeležite kuharske delavnice pri Matetu. Naučili se bomo pripraviti krompir na župi z jetrnico in buhteljne. Se vidimo!

Prijeten začetek šolskega leta in veliko neponovljivih trenutkov do naslednjega branja vam želi uredništvo Bistriških odmevov.

*Tjaša Kaluža,
odgovorna urednica*

Vaše prispevke za septembrsko številko pričakujemo najpozneje do 15. SEPTEMBRA 2017 na elektronski naslov: odmevi@ilirska-bistrica.si

Več informacij o dogodkih in uradnih objavah najdete na spletni strani Občine Ilirska Bistrica: www.ilirska-bistrica.si

AKTUALNO

Huda ura na Bistriškem	3
Ilirski Bistrici se obeta železničarski muzej	6
Dobimo se na Placu	7

OBČINSKI ODMEVI

Javni poziv za denarne spodbude za dijake Gimnazije Ilirska Bistrica	10
--	----

GOSPODARSTVO, KMETIJSTVO IN TURIZEM

Vodni viri na Premu nekoč	12
---------------------------	----

ODMEVI IZ NAŠIH KRAJEV

Diamantna poroka Doroteje Hrabar in Marjana Hrabarja	14
»Mala južna« na Dolnjem Zemonu ponovno odlično obiskana	15

SOCIALNO VARSTVO IN ZDRAVJE

Skupina za žalujoče	24
Poletne delavnice v DC Sonček	27
Večgeneracijski center	29

KULTURA

Beltinški poet na Premskem gradu	30
Jazzva navdušila Bistričane	33
Razstava Igorja Knapa požela veliko zanimanja	34
Orkester Nika Polesa	36

ŠOLSTVO IN ŠPORT

Aktivnosti Ljudske univerze	37
Odloči se za nogomet	42

NAPOVED DOGODKOV

Koledar dogodkov v občini Ilirska Bistrica	43
--	----

RAZVEDRILO

Nagradna križanka Bistriških odmevov	44
--------------------------------------	----

Bistriški odmevi – glasilo Občine Ilirska Bistrica

Izdajatelj: Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **Odgovorna urednica:** Tjaša Kaluža | **Uredniški odbor:** Boštjan Primc, Adrijana Kocjančič, Špela Barba, Maja Uljan, Stanislav Zver, Anja Zidar in Nevenka Ujčič | **Sedež uredništva:** Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **E-naslov:** odmevi@ilirska-bistrica.si | **Lektoriranje:** Tamara Rojc | **Oblikovanje in grafična postavitev:** Ida Demšar, Design Demšar d.o.o. | **Tisk:** PRESENT d.o.o., Dolenjska cesta 43, 1000 Ljubljana | **Naklada:** 5280 izvodov | **ISSN** 2536-2917 | Glasilo brezplačno prejmejo vsa gospodinjstva v Občini Ilirska Bistrica. | Uredništvo si pridružuje pravico krajsanja prispevkov in spremembe naslovov. Avtorica nepodpisanih člankov je odgovorna urednica. Prispevkov ne honoriramo. | **Fotografije:** Andrej Muha, Nina Škrab, Petar Nikolić, Olga Novak, Vanja Delost, Danica Kirn, Alenka Biščak, Sandra Krebelj, Judita Ljubič, Matjaž Vrh, Iztok Grlj, Stanislav Zver, Breda Hrabar, Tjaša Fajdiga, Bernarda Dodič, Andreja Rebec, Maja Uljan, Mateja Kakež, Jožica Žibert, Neta Vergan, Dušan Prosen, Lucjan Batista, Tjaša Kaluža, foto arhivi Gimnazije Ilirska Bistrica, OŠ Knežak, Glasbene šole Ilirska Bistrica, KŠIB, DC Sonček, Gasilska zveza Ilirska Bistrica, Nogometno društvo Bistr. | **Fotografija na naslovnici:** Soča Rafting

HUDA URA NA BISTRIŠKEM

»Neurje je poškodovalo 59 stanovanjskih hiš in 11 gospodarskih objektov v petih vaseh,« je povedal vodja intervencije in namestnik poveljnika PGD Ilirska Bistrica Denis Slavec. Neurje s točo in močnim vetrom je zajelo pas dolžine približno 4 km med vasema Zarečje in Šembije.

6. avgusta so se v širšem koridorju prehoda neurja okrog 15. ure pojavili močan nevihtni piš in izdatni nalivi, pospremljeni s točo v velikosti jajca oziroma mandarine. V vaseh Zarečje, Brce, Topolc, Podstenje in Šembije je toča, ki je dosegala premer tudi do 7 cm, v dobrih 20 minutah povzročila veliko škodo na stanovanjskih in gospodarskih objektih.

»Ob 15.08 smo bili prvič obveščeni, da so strehe začele puščati zaradi toče, ki je poškodovala ostrešja. Ugotovili smo, da so

večjo škodo utrpeli objekti, ki so kriti s salolitnimi ploščami. Novejše kritine so bistveno bolj vzdržljive, saj imajo spodaj folijo in so pravilno narejene. Nekateri starejši objekti nimajo spodaj niti desk niti folije, zato voda teče tudi v pritlične bivalne prostore,« je pojasnil vodja intervencije Slavec.

Na intervencijo se je odzvalo kar 77 gasilcev Gasilske zveze Ilirska Bistrica, ki so na teren prispeli s 16. vozili. Bistriškimi gasilcem so se pridružili podgrajski, kneški, vrbovski, jelšanski gasilci in ga-

silci iz Podgore. Na težje poškodovane strehe so namestili polivinil, luknje na novejših kritinah pa so zapolnili s tesnilno peno in tako preprečili nadaljnje zamakanje.

»Občina Ilirska Bistrica je financirala stroške odvoza poškodovanih kritin, ki so jih z dogovorjene lokacije odvažali v deponijo,« je sanacijo škode opisal namestnik poveljnika Civilne zaščite Luka Špi-lar.

Poleg ostrešij so bila v neurju na posameznih objektih poškodovana tudi vrata, okna, fasade in rolete. Slabo so jo odnesli tudi avtomobili. Po prvotnih grobih ocenah je škoda za približno 400.000 EUR. ●

ZAHVALA

V imenu vaščanov Zarečja in Brce se iskreno zahvaljujem Gasilski zvezi Ilirska Bistrica, vodji intervencije Denisu Slavcu, županu Občine Ilirska Bistrica Emilu Rojcu in štabu Civilne zaščite za hitro pomoč in posredovanje pri odstranjevanju posledic neurja s točo.

*Predsednik sveta KS Rečica
Tonjo Janežič*

AKTUALNO

**PRIMORSKA
ZAVEDNO**

A group of men in military uniforms are marching in a parade. They are carrying flags and a large banner. The banner features a star and the text "ISTRSKE AU" and "ODRA". The men are wearing dark uniforms with peaked caps. The background shows a large crowd of people seated in bleachers under a clear sky.

Stanislav Zver,
predsednik ZZB Ilirska Bistrica

TIB STORITVE

**VAŠ PARTNER, ZA VEČJO VARNOST
NA CESTI Z NEVARNIM BLAGOM**

ADR

- ▶ **PREGLEDI VOZIL**
- ▶ **PREIZKUSI CISTERN**
- ▶ **USPOSABLJANJE VOZNIKOV**

KONTROLA TAHO IN OH

PREGLEDI GASILNIKOV

- ▶ **TEHNIČNI PREGLEDI**
- ▶ **REGISTRACIJA VOZILA**
- ▶ **CEMT PREGLEDI**

modra številka
 080 80 19

tib-storitve@tib.si

www.tib-storitve.si

VAJA OB MNOŽIČNI ŽELEZNIŠKI NESREČI

Civilna zaščita Občine Ilirska Bistrica v sodelovanju s Slovenskimi železnicami v soboto, 16. septembra, ob 9. uri pripravlja vajo ob množični železniški nesreči.

Namen vaje je preveriti možnost sodelovanja sil za zaščito, reševanje in pomoč, zlasti gasilskih enot GZ Ilirska Bistrica in Liburnije (Republika Hrvaška), enot nujne medicinske pomoči NMP ZD Ilirska Bistrica in okoliških enot, enot Civilne zaščite in prostovoljnih enot, organizacij in društev, vključenih v sistem zaščite in reševanja na nivoju občine ali regije.

Gre za tip praktične napovedane vaje, na kateri bo preverjena pripravljenost sil za zaščito, reševanje in pomoč ob železniški nesreči ter nesreči z nevarno snovjo. Ob tem bo preverjena tudi možnost vzpostavitve logističnega centra za udeležence nesreče in možnost nudenja prve psihološke pomoči s strani ekipe Slovenskih železnic.

Scenarij vaje predvideva, da bo do nesrečnega dogodka prišlo na cestnem prehodu čez železniško progo na Gubčevi ulici v Ilirski Bistrici. V nesreči bo udeležena kompozicija potniškega

vlakla, potniški kombi in vozilo za prevoz nevarnih snovi. Ob dogodku bodo aktivirane vse pristojne službe, ki bodo zavarovale kraj nesreče in pričele z reše-

vanjem ter oskrbo večjega števila poškodovanih.

Vsi zainteresirani ste lepo vabljeni, da si potek vaje ogledate iz območja za gledalce, ki je označeno na priloženi skici kraja nesreče. Gledalci lahko vozila parkirajo nasproti vhoda v tovarno Lesonit in se nato peš odpravijo na območje, predvideno za spremljanje vaje. Da bo vaja zares ostala le vaja, vas pozivamo k upoštevanju navodil redarjev, ki bodo skrbeli za zavarovanje območja vaje. ●

*Civilna zaščita
Občine Ilirska Bistrica*

KONEC POČITNIC – PREVIDNO NA CESTI!

Začelo se je novo šolsko leto. Vse voznike pozivamo k večji previdnosti in pozornosti na različnih lokacijah, predvsem v okolici prehodov za pešce, vrtcev in šol.

Počitniška doživetja, prvi šolski koraki in množica spominov velikokrat povzročijo mladostniško vihravost in razigranost ter posledično zmanjšano previdnost, kar od voznikov zahte-

va dodatno pozornost. Otroci kot prometni udeleženci so nepredvidljivi, prometne predpise pogosto spregledajo oziroma si jih razlagajo po svoje.

Vsi udeleženci v prometu lahko s prometno kulturo, upoštevanjem različnih elementov varne in premišljene vožnje prispevamo k večji varnosti tako v prvih septembrskih dneh kot tudi skozi celotno šolsko leto.

Vsem udeležencem v prometu želimo srečne, predvsem pa varne poti in varno vožnjo! ●

*Svet za preventivo in vzgojo
v cestnem prometu Ilirska Bistrica*

ILIRSKI BISTRICI SE OBETA ŽELEZNIČARSKI MUZEJ

»S podpisom pisma o nameri za vzpostavitev dislociranega oddelka Muzeja Slovenskih železnic v Ilirski Bistrici nam s Slovenskih železnic sporočajo, da ohranjamo dediščino in imamo prostor za bodočo zbirko, sedaj pa potrebujemo še strokovni kader, ki bo s pomočjo Muzeja Slovenskih železnic v Ilirski Bistrici vzpostavil muzej elektrovleke za celotno Slovenijo. Računamo, da bi to lahko izpeljali do leta 2020,« je povedal podpredsednik Društva ljubiteljev železnic (DLŽ) Ilirska Bistrica Ivan Simčič.

»Naše društvo je bilo ustanovljeno decembra 2010 in že takrat smo si zadali dolgoročno nalogo, da bi imeli muzej elektrovleke na Slovenskem prav v Ilirski Bistrici,« je idejo o muzeju na Vojkovem drevoredu pojasnil Simčič. Prvi eksponat, ki ga je društvo leta 2012 predstavilo javnosti, je bila muzejska električna lokomotiva Breda (361–106), ki se ji je naslednje leto pridružila še njena mlajša različica, muzejska električna lokomotiva Meh (362–027). Leta 2015 so muzejski Park Breda obogatili z muzejsko kretnico iz leta 1915 in vodnim napajalnikom italijanskega tipa iz leta 1902. »Lani smo za svoje uspešno delo pri ohranjanju tehnične dediščine od Mu-

zeja Slovenskih železnic prejeli v obnovo, varstvo, hrambo in promocijo tehnične dediščine enega najbolj elegantnih muzejskih vagonov Slovenskih železnic. To je BCs 31911, ki je bil izdelan leta 1917 v Königsfeldu (danes Kralove Pole na Češkem) za Cesarsko-kraljeve avstrijske državne železnice. Na letošnjih dnevih odprtih vrat torej praznujemo 100-letnico muzejskega vagona, ki je eden zadnjih ohranjenih vagonov na nekdanji Južni progi, obenem pa smo od Slovenskih železnic v brezplačni najem dobili stavbo vodnega stolpa, kjer bo muzejska zbirka zgodovine elektrovleke na Slovenskem,« je načrte o bodočem muzeju opisal Simčič.

Na že četrtyh dnevih odprtih vrat so želeli ljubiteljem tehnične dediščine približati svoje delo z ogledom računalniške simulacije. Avtentičen simulator obiskovalcem predstavi vožnjo muzejske električne lokomotive Breda na delu prve elektrificirane proge pri nas od Pivke do Ilirske Bistrice iz leta 1936. Navdušenja nad simulacijo ni skrival predsednik sindikata strojevodij Slovenije in divaški svetnik Dobrivoj Subič: »Zame,

ki sem se kot 23-letnik vozil na Bredi, je to nekaj nepozabnega. Ko sem prej zagledal tole simulacijo, sem se vrnil v svojo mladost in v tiste čase, ko je Breda kraljevala na tej progi.« Zakaj je simulacija lokomotive Breda tako stvarna, je pojasnil njen avtor Izo Saračević: »V virtualni podobi si človek lažje predstavlja stvari, saj je kot video posnetek. Danes je tehnika že tako napredovala, da lahko človek skoraj misli, da gre za posnetek v živo. Zvok je med najbolj realnimi komponentami te simulacije, ki prikazuje progo v 50. letih oz. takoj po 2. sv. vojni.«

»Najprej bomo naredili simulacijo reške proge, nato pa nas čaka simulacija lokomotive Meh, kjer bomo prikazali, kako je napredovala tehnika,« je načrte o prihodnjih simulacijah DLŽ Ilirska Bistrica pojasnil Saračević. ●

DOBIMO SE NA PLACU

Predzadnji petek v avgustu je bil že drugo leto rezerviran za dogodek, ki je v središče mesta privabil veliko število obiskovalcev. Druženje, ki so ga s skupnimi močmi organizirali Turistično-informacijski center Ilirska Bistrica, Klub študentov Ilirska Bistrica in Društvo otroške zabave in animacija, je na bistriški Plac privabilo vse, ki so bili željni zabave.

Za popestritev dogajanja so poskrbele stojnice, na katerih so se predstavila bistriška društva in posamezniki. Na stojnicah se je predstavilo kar 15 razstavljalcev: TIC Ilirska Bistrica, Klub študentov Ilirska Bistrica, Košarkaški klub Plama-Pur, Rokometni klub Cepelin, Nogometno društvo Bistrica, Presne torte Ivan Zatković, bolničarji Ekipe prve pomoči Ilirska Bistrica, Tadeja Penko, Pikin nakit - Lea, Bistriški Alfisti, Značek Špela Hostinger, s.p., Coach tours - Dragan Grubič, Večgeneracijski center Ilirska Bistrica, Nogometni klub Ilirska Bistrica in Tadeja Rodman s Pupami s Krasa.

V sončnem popoldnevu so za dobro voljo in odlično razpoloženje najmlajših poskrbele energične animatorke Društva otroške zabave in animacija, ki so rajale z malimi nadobudneži. Športni navdušenci so se lahko pomerili v igranju rokometu, malega nogometa in košarkarski igri trojki, ki je na igrišču privabila največ igralcev in se je zavlekla pozno v večer. Za dobro zabavo so poskrbeli »Lisjaki« na čelu z Matcem Štavarjem, absolutnim evropskim prvakom v igranju na diatonično harmoniko, mlade pa je pozno v noč zabavala priznana hrvaška skupina Night Express. ●

UPRAVNA ENOTA OBVEŠČA

1. NOV ZAKON O PRIJAVI PREBIVALIŠČA

Obveščamo vas, da se je 13. 8. 2017 začel uporabljati nov Zakon o prijavi prebivališča (v nadaljevanju zakon), ki je bil v Državnem zboru sprejet že leta 2016 in objavljen v Uradnem listu št. 52/16.

V nadaljevanju predstavljamo nekatere določila, ki se v praksi pogosteje uporabljajo.

Pojmi:

- stalno prebivališče je naslov v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju RS), na katerem posameznik stalno prebiva in je ta naslov središče njegovih življenjskih interesov z vidika družinskih, delovnih in drugih vezi, ki kažejo, na tesno in trajno povezavo med posameznikom in tem naslovom;
- začasno prebivališče je naslov v RS, na katerem posameznik začasno prebiva zaradi šolanja, dela in iz drugih razlogov;
- zakonsko prebivališče je stalno prebivališče, ki se posamezniku določi v postopku ugotavljanja stalnega prebivališča, in sicer na naslovu občine ali centra za socialno delo;
- stanodajalec je pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, in drugi zavodi, ki v okviru svoje dejavnosti posameznikom nudijo nastanitev in so vpisan v Poslovni register Slovenije;
- naslov za vročanje je naslov prijavljenega stalnega ali začasnega prebivališča posameznika v RS, ki je namenjen vročanju poštnih pošiljk državnih organov, organov lokalnih skupnosti, pravnih in fizičnih oseb, če drugi zakon ne določa drugače;
- stalni naslov v tujini in začasni naslov v tujini je naslov, ki ga posameznik navede, ko se stalno oz. začasno nastani v tujini.

Prijava prebivališča v RS oz. naslova v tujini

Za prijavo in odjavo stalnega ali začasnega prebivališča in določitev naslova v tujini so pristojne upravne enote ne gle-

de na to, kje ima posameznik prijavljeno prebivališče ali ga prijavlja oziroma odjavlja.

Za prijavo in spremembo stalnega in začasnega naslova v tujini je pristojno tudi diplomatsko predstavništvo ali konzulat v tujini.

Posameznik ima lahko le eno stalno in eno začasno prebivališče v RS oz. en stalni oz. en začasni naslov v tujini. Naslov v RS, na katerem posameznik prijavlja stalno prebivališče v RS, mora biti vnaprej določen v registru prostorskih enot.

Roki za prijavo stalnega prebivališča v RS oz. naslova v tujini

- Državljan RS mora prijaviti stalno prebivališče v RS v osmih dneh od naselitve.
- Tujec mora prijaviti stalno prebivališče v RS v osmih dneh od vročitve dovoljenja za stalno prebivanje.
- Državljan in tujec z dovoljenjem za stalno prebivanje, ki se stalno naselita v tujini, morata prijaviti stalni naslov v tujini v 15 dneh od naselitve, lahko pa to storita tudi pred naselitvijo v tujini. V istem roku morata prijaviti tudi spremembo naslova v tujini.

Pogoji za prijavo stalnega prebivališča v RS

Ob prijavi stalnega prebivališča je treba predložiti dokaz o pravici prebivanja na naslovu (npr. izjava o lastništvu, najemna pogodba, soglasje lastnika, ...). Upravna enota pred prijavo preveri podatek o lastništvu v uradnih evidencah. Za prijavo stalnega prebivališča poslovno nesposobni osebi na naslovu staršev ali drugega zakonitega zastopnika ni potrebno predložiti dokazil o pravici prijave.

Kot novost zakon določa, da lastnik, solastnik ali stanodajalec, ki posamezniku dovoli prebivati na naslovu, ne sme omejevati posameznikove prijavne obveznosti, sicer stori prekršek, za katerega je predpisana globa od 200 do 600 EUR.

Prijava stalnega prebivališča poslovno nesposobni osebi

Prijavo stalnega prebivališča ali stalnega naslova v tujini za poslovno nesposobno osebo (npr. otroka) izvedeta starša oz. zakonita zastopnika osebe. V kolikor prijavlja prebivališče samo eden od staršev, mora organu predložiti soglasje drugega roditelja.

Zakon določa primere, ko soglasje drugega roditelja ni potrebno:

- če se prijavlja otroka na naslov, ki je enak naslovu obeh staršev;
- če se otroku prijavlja stalni naslov v tujini, ki je enak naslovu obeh staršev;
- če se prijavlja stalno prebivališče ali stalni naslov v tujini za tujca, mlajšega od 18 let;
- če otroku prijavlja stalno prebivališče tisti od staršev, kateremu je otrok zuppan v varstvo in vzgojo ali je stalno prebivališče otroka določeno s sporazumom staršev o varstvu in vzgoji ali s sodno odločbo;
- če prebivališče drugega roditelja ni znano ali mu je odvzeta poslovna sposobnost ali roditeljska pravica oz. je zadržan pri njenem izvrševanju.

Stalno prebivališče novorojenčka je enako stalnemu prebivališču matere v RS oz. stalnemu prebivališču očeta, če mati v RS nima stalnega prebivališča.

Novorojenčku, ki se rodi v RS in čigar starša nimata v RS stalnega prebivališča, se določi stalni naslov v tujini na naslovu matere oz. očeta, če mati nima stalnega naslova v tujini.

Prijava začasnega prebivališča v RS in začasnega naslova v tujini

Državljan in tujec z dovoljenjem za stalno ali začasno prebivanje, ki bo začasno, to je več kot 90 dni, prebival zunaj naslova stalnega prebivališča (vendar ne pri stanodajalcu ali gostitelju), mora v osmih dneh od naselitve prijaviti začasno prebivališče.

Ob prijavi mora predložiti dokazila o pravici do prebivanja na enak način, kot to velja za prijavo stalnega prebivališča.

Posameznik mora odjaviti začasno prebivališče v osmih dneh po odselitvi, začasni naslov v tujini pa v 15 dneh po odselitvi.

Prijava začasnega prebivališča velja največ dve leti oz. za čas veljavnosti izdane dovoljenja za začasno prebivanje, če je ta krajša od dveh let.

Prijavna obveznost stanodajalca

Stanodajalec mora prijaviti začasno prebivališče posamezniku, ki pri njem začasno prebiva več kot sedem dni, in sicer v osmih dneh od dneva naselitve. Stanodajalec mora odjaviti začasno prebivališče posamezniku v osmih dneh po odselitvi.

Zakon določa izjeme, v katerih ni potrebna prijava začasnega prebivališča (npr. v bolnišnici, varni hiši, kriznem centru, ...).

Naslov za vročanje

Posameznik mora imeti v registru prebivališča prijavljen tudi naslov za vročanje. To je lahko le naslov stalnega ali začasnega prebivališča v RS. Naslov za vročanje ne more biti določen na naslovu zakonskega prebivališča.

Postopki preverjanja resničnosti prijave prebivališča

Upravna enota uvede postopek preverjanja resničnosti prijave stalnega ali začasnega prebivališča, kadar iz podatkov in dokazil izhaja dvom v njihovo resničnost (npr. prijava prebivališča otroka brez soglasja drugega roditelja, ni dokazil o pravici prebivanja, stanodajalec oz. lastnik ne da soglasja za prijavo, stavba nima hišne številke, ...). V takih primerih upravna enota posameznika prijavi le začasno na prijavljen naslov, in sicer za čas, ki je potreben za preverjanje resničnosti podatkov ali dokazil. Če upravna enota ugotovi, da so podatki in dokazila resnični, postopek preverjanja resničnosti prijave s sklepom ustavi in posamezniku prijavi stalno oz. začasno prebivališče, v nasprotnem primeru pa z odločbo zavrne prijavo prebivališča na naslovu.

Postopki ugotavljanja stalnega prebivališča

Če upravna enota dvomi, da posameznik stalno ali začasno prebiva na naslovu, na katerem ima prijavljeno prebivališče ali je obveščena, da posameznik ni izpolnil prijave obveznosti, posameznika obvesti o obveznosti prijave in ga opozori na posledice, če prijave obveznosti ne bo izpolnil.

Če posameznik v osmih dneh po prejemu obvestila, ne izpolni prijave obveznosti oz. se ne odzove na obvestilo upravne enote, ta po uradni dolžnosti

uvede postopek ugotavljanja stalnega ali začasnega prebivališča.

Po izvedenem ugotovitvenem postopku se posamezniku z odločbo prijavi prebivališče na naslovu, na katerem prebiva. V kolikor pa posamezniku ni mogoče prijaviti stalnega prebivališča na naslovu, ker ni mogoče ugotoviti naslova prebivanja ali je oseba nastanjena v socialno varstvenem zavodu, prevzgojnem domu, zavetiščih, ...), se mu določi **zakonsko prebivališče** na naslov občine, na območju katere ima ali je imel nazadnje prijavljeno stalno prebivališče. Zakon določa tudi primere, ko se v okviru vodenja postopka ugotavljanja prebivališča posamezniku prijavi stalno prebivališče na naslovu pristojnega centra za socialno delo.

V obeh primerih pa velja, da niti občina niti center za socialno delo nista dolžna prevzemati uradnih pisanj za posameznike, ki imajo na njihovem naslovu določeno zakonsko prebivališče, ampak se tem osebam uradna pisanja vročajo z objavo sporočila o vročanju z javnim naznanilom na enotnem državnem portalu e-uprava in na oglasni deski upravne enote.

V kolikor v postopku ni mogoče ugotoviti, kje posameznik prebiva niti mu ni moč določiti zakonskega prebivališča, se z odločbo ugotovi prenehanje prijave prebivališča na prijavljenem naslovu.

Kazenske določbe

Zakon predpisuje prekrške in globe zanje:

- za prekrške v zvezi s prijavo in odjavo prebivališča posameznika je predpisana globa v razponu od 200 do 600 EUR; za kršitve obveznosti stanodajalcev pa celo v višini od 1500 do 4000 EUR (odločanje o teh prekrških je v pristojnosti upravne enote);
- za prekrške v zvezi s prijavo in odjavo gostov in poročanja ter vodenja knjige gostov so predpisane globe, katerih višina je odvisna od statusa gostitelja in teže kršitve v višini od 400 do 6000 EUR (odločanje o teh prekrških je v pristojnosti policije in občinske inšpekcije).

V izogib morebitnim nevšečnostim predlagamo, da poskrbite, da imate prijavljeno prebivališče v skladu z zakonskimi določbami. V kolikor vam ni

poznano, kdo vse ima prijavljeno prebivališče v vašem objektu, vam zakon daje pravico do podatka o prijavljenih osebah v vašem objektu, in sicer za obdobje vašega lastništva.

2. POGOJI ZA PRIDOBITEV EVROPSKE KARTICE UGODNOSTI ZA INVALIDE

Že v prejšnji izdaji Bistriških odmevov smo vas seznanili z možnostjo pridobitve evropske kartice ugodnosti za invalide. Ugodnosti, ki bodo na voljo invalidom z EU kartico ugodnosti, so razvidne na spletni bazi komercialnih ugodnosti in mobilni aplikaciji komercialnih ugodnosti: <http://www.invalidska-kartica.si/>.

V tem prispevku podrobneje predstavljamo postopek in pogoje za pridobitev te kartice.

Upravičenci do invalidske kartice ugodnosti so:

- invalidi I., II. in III. kategorije po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju;
- osebe s priznano telesno okvaro:
 - 90 % telesno okvaro zaradi izgube vida,
 - 70 % telesno okvaro zaradi izgube sluha in
 - najmanj 80 % telesno okvaro, če se te seštevajo in je najnižji odstotek za eno vsaj 70 %;
- invalidi po Zakonu o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov;
- invalidne osebe po Zakonu o usposabljanju in zaposlovanju invalidov;
- invalidi po Zakonu o vojnih invalidih;
- osebe z zmerno, težjo in težko duševno ter najtežjo telesno prizadetostjo po Zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb;
- otroci in mladostniki, razvrščeni po Zakonu o izobraževanju in usposabljanju otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju in po Zakonu o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami:
 - otroci z zmerno, težjo in težko motnjo v duševnem razvoju,
 - gluhi otroci,
 - slepi otroci,
 - otroci z zmerno, težjo in težko gibavno oviranostjo in
 - otroci z avtističnimi motnjami;

- osebe z gluhoslepoto – 50 % okvara sluha po Fowlerju in 1., 2., 3., 4. ali 5. kategorija slepote in slabovidnosti,
- invalidi po predpisih drugih držav članic EU.

Upravičenci do EU kartice so državljani Republike Slovenije s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji in tujci s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, ki izpolnjujejo zakonske pogoje.

Vloga mora vsebovati:

- ime in priimek vlagatelja, EMŠO, naslov prebivališča,
- navedbo o invalidnosti ali telesni okvari,

- barvno fotografijo velikosti 2,1 cm x 2,8 cm oziroma fotografijo standardne velikosti za osebne dokumente,
- datum vložitve in podpis upravičenca ali zakonitega zastopnika.

Vlogo za pridobitev EU kartice ugodnosti za invalide se vloži na katerikoli upravni enoti, ne glede na stalno prebivališče občana.

V vseh primerih mora vlagatelj priložiti dokazila o invalidnosti. Če dokazila o invalidnosti izdajo državni organi ali nosilci javnih pooblastil, jih pridobi upravna enota, ki odloča v postopku o pridobitvi invalidske kartice ugodnosti. V primeru, da je vlagatelj oseba z gluho-

slepoto, mora priložiti vlogi izvid zdravnika okulista in otorinolaringologa.

EU Kartica ugodnosti za invalide **velja 10 let**, upravičenec pa mora morebitno izgubo ali poškodbo le-te prijaviti na upravni enoti, pri čemer ima pravico do pridobitve nove kartice.

V primeru dodatnih informacij vas vabimo, da se zglasite na upravni enoti v času uradnih ur, lahko pa nam vprašanja pošljete tudi pisno na naslov Upravna enota Ilirska Bistrica, Bazoviška 14, 6250 Ilirska Bistrica ali na e-naslov: ue.ilirskabistrica@gov.si. ●

Mirjana Valenčič,
načelnica

Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica na podlagi Odloka o rebalansu proračuna Občine Ilirska Bistrica za leto 2017 (Uradni list RS, št. 5/2017, dne 3. 2. 2017) in na podlagi 5. člena Pravilnika o dodeljevanju denarnih spodbud dijakom Gimnazije Ilirska Bistrica (Uradni list RS, št. 5/2017, dne 3. 2. 2017) objavlja

JAVNI POZIV ZA DENARNE SPODBUDE ZA DIJAKE GIMNAZIJE ILIRSKA BISTRICA

1. Naročnik: Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica.

2. Predmet poziva: Predmet poziva je dodeljevanje denarnih spodbud dijakom Gimnazije Ilirska Bistrica.

3. Pogoji za uveljavitev pravice do spodbude

Pravico do denarne spodbude lahko uveljavlja prijavitelj, ki izpolnjuje naslednji pogoj:

- ob prijavi mora biti vpisan v Gimnazijo Ilirska Bistrica, in sicer v 1. letnik programa tehnik računalništva oziroma gimnazije.
- V šolskem letu 2017/2018 lahko pravico do denarne spodbude s prijavo na javni poziv uveljavlja tudi dijak, vpisan v 2., 3. in 4. letnik programa tehnik računalništva oziroma gimnazije. Pogoj za pridobitev pravice do spodbude je, da ima dijak povprečne ocen

vseh opravljenih predmetov preteklega šolskega leta najmanj 3. Prejemniku pripada pravica do dodelitve denarne spodbude do izteka izobraževalnega programa ob upoštevanju pogojev iz 4. člena Pravilnika o dodeljevanju denarnih spodbud dijakom Gimnazije Ilirska Bistrica.

Pravico do spodbude lahko uveljavljajo tudi dijaki, ki so prejemniki katekole študentskega štipendija.

4. Višina denarne spodbude

Višina spodbude znaša 40 EUR mesečno na dijaka za posamezni letnik šolanja ob izpolnjevanju pogojev predmetnega pravilnika.

5. Dokumentacija in vrste dokazil, ki jih mora predložiti prijavitelj

Prijavitelj svojo pravico do spodbude uveljavi s prijavo na javni poziv. Prijavo mora prijavitelj podati na obrazcu,

ki je sestavni del javnega poziva in je na voljo na spletni strani ali v sprejemni pisarni Občine Ilirska Bistrica. K prijavi priloži:

- fotokopijo osebnega dokumenta,
- fotokopijo transakcijskega računa,
- potrdilo o vpisu,
- spričevalo preteklega šolskega leta (razen vpisanih v 1. letnik).

6. Rok za oddajo prijav je 29. 9. 2017 do 10. ure.

Upošteevane bodo popolne prijave, ki bodo prispele najpozneje **do 29. 9. 2017 do 10. ure** na naslov Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica, ali bodo do tega roka oddane v sprejemni pisarni Občine Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica, pritličje levo. Na kuverti mora biti navedeno »Javni poziv za denarne spodbude za dijake Gimnazije Ilirska Bistrica«. Prijavi priložite zahtevano dokumentacijo.

Prijave, prispele po razpisnem roku, ne bodo upošteevane pri obravnavi in bodo zapečatenne vrnjene prijavitelju. Kandidati bodo o izbiri obveščeni predvidoma v roku 30 dni od odločitve komisije. Podrobnejše informacije so na voljo pri Eriki Vrh, tel. 05/7112333. ●

Številka: 410-81/2017

Datum: 4. 8. 2017

Občina Ilirska Bistrica
Župan, Emil Rojc

OGREVANJE Z ELEKTRIČNO ENERGIJO OZ./ ALI S TOPLOTNIMI ČRPALKAMI

Ko razmišljamo o zamenjavi vira ogrevanja, nas hitro navduši podatek o nizki ceni ogrevalne naprave (cenovno ugodna investicija) in ne pomislimo na kasnejše visoke stroške ogrevanja. Prav to je zaznati v zadnjem času – precejšen porast zanimanja za električne toplotne kotle za centralno ogrevanje. Poglejmo nekaj argumentov za in proti, da ugotovimo, ali je to pravilna odločitev, ko razmišljamo o izbiri novega energenta oz. nove ogrevalne naprave.

V nadaljevanju si lahko preberete nekaj dejstev za in proti pri ogrevanju z električnimi toplotnimi kotli v primerjavi s toplotnimi črpalkami.

Za ogrevanje z električno energijo:

- Ogrevanje z električno energijo je bilo do sprejetja novega EZ (energetskega zakona) prepovedano kot osnovna izvedba ogrevanja (razen ko ni drugih možnosti oz. ogrevanje manjših površin). Teh omejitev ni več, zato je opaziti povečano aktivnost oglaševanja naprav za ogrevanje na električno energijo.
- Investicija je cenovno ugodna, kar drži, saj se cene toplotnih električnih kotlov gibljejo med 600 in 800 EUR, kar je v primerjavi s TČ (toplotnimi črpalkami) v grobem 10-krat nižja investicija.
- Dopolnitev osnovnemu ogrevanju za pokrivanje konic potreb po toploti z napravami, kot so razni električni paneli, konvektorji, kaloriferji, je upravičljiva, saj gre za naprave manjših moči in nizke nabavne vrednosti – do 100 EUR.

Proti ogrevanju z električno energijo:

- Ogrevanje z električno energijo ni priporočljivo, saj je električna energija »prekvalitetna« energija za neposredno spreminjanje v toplotno energijo. Upravičeno je le tam, kjer druge možnosti ogrevanja ni.
- Raba električne energije ni energijsko učinkovita, saj izgube med primarno in koristno energijo znašajo približno 2/3 proizvedene električne energije.
- Precejšnji del električne energije pri nas proizvedemo v termoelektrarnah in je zato to okoljsko nesprejemljiva varianta.
- Stroški ogrevanja so zelo visoki, saj TČ v primerjavi z električnim kotlom porabi 3 do 5-krat manj električne energije za ogrevanje (cenovno popolnoma obrnjena slika kot pri investiciji).
- To nam lepo prikazujeta spodnja grafa starejše energetske potratne stavbe in novejše energetske varčne stavbe, ki kažeta leta vračanja investicije skozi prihranke.
- Toplotna črpalka porablja električno energijo za pogon, da lahko iz medija/okolice jemlje toplotno energijo, ki je zastoj.
- Ocene strokovnjakov, pa tudi samih dobaviteljev električne energije za gospodinjstva, kažejo, da je cena električne energije podcenjena, zato se napovedujejo podražitve.
- Ugodnih ekoloških kreditov in nepovratnih sredstev za te namene ni, so

pa za obnovljive vire, kamor spada TČ.

- Električni kotel ima navadno tudi precej veliko priključno moč, zato je nujno, da preverimo ali nam naš električni priključek omogoča takšno priključitev in kakšni so stroški ob morebitni potrebni spremembi priključne moči.

Če na kratko povzamemo ogrevanje stanovanj in stanovanjskih stavb z električno energijo ni:

- gospodarno (približno četrtno električne energije uvažamo),
- obetavno (kakšne bodo cene električne energije v prihodnje, ...),
- ekološko sprejemljivo (termoelektrarne), zato ni priporočljivo.

Dopustno je le izjemoma, ko ni druge boljše izbire, kjer ni daljinskega ogrevanja ali zemeljskega plina in kjer ni možno lokalno ogrevanje s trdnimi ali drugimi gorivi (ni dimnikov ali možnosti skladiščenja energenta, ...).

Žal pa v vsakdanjem življenju prepogosto prevlada ekonomski vidik – nizka nabavna cena kotla. Poskušajmo našo dilemo glede izbire energenta in naprave za ogrevanje obravnavati bolj celovito, ne samo z vidika cene, ob pomoči nasvetov strokovnjakov in prišli bomo do optimalne rešitve zase.

Več informacij glede racionalne rabe in obnovljivih virov energije dobite:

- v vaši svetovalni pisarni (vsak petek, najava na tel.: 05/71123 ali 05/7141361)
- ali po e-pošti: spe.ilirskabistrice@gmail.com,
- na Eko skladu: ekosklad.si, ekosklad@ekosklad.si: informacije na tel.: 01/2414820 vsak ponedeljek, sredo in petek med 13.00 in 14.30 ali na brezplačnem telefonu **0801669**. ●

Svetovalna pisarna ENSVET

Ilirska Bistrica

Lucjan Batista,

energetski svetovalec mreže ENSVET

VODNI VIRI NA PREMU NEKOČ

Prem, gručasta vas v osrčju Brkinov, je širši javnosti poznana predvsem po gradu Prem in kot rojstna vas Dragotina Ketteja. Seveda pa to še zdaleč ni vse, kar ponuja vasica. Poleg številnih naravnih skrivnosti so tu tudi studenci in vodnjaki, ki so imeli v preteklosti pomembno vlogo. Prebivalci so v preteklosti te studence in vodnjake uporabljali za pridobivanje pitne vode. Ob studencu je običajno stalo kamnito korito, v katerem so ženske prale perilo, namenjeno pa je bilo tudi napajanju živine. Studenci so bili nekoč edini vir pitne vode, ki je ni nikoli zmanjkalo, saj se je natakala iz podtalnice ali s sten vodnjakov. Vodnjake, ki so bili del skoraj vsake domačije, so začeli graditi kasneje. Dva si lahko ogledamo tudi za grajskim obzidjem.

Že pred leti je Krajevna skupnost Prem v sodelovanju z Občino Ilirska Bistrica želela obnoviti studenec na Lazah in pripraviti *Vodno učno pot*. Danes so na Premu ohranjeni trije studenci, ki kažejo na način življenja naših prednikov.

Ideja o popisu vodnjakov, studencev in kamnitih korit na Premu se je porodila ob naslovu letošnjih *Dnevnov evropske kulturne dediščine*. Letošnja tema *Voda Od mita do arhitekture* je prava spodbuda za raziskovanje zanimive tematike. Poleg popisa, ki se bo izvajal v naslednjih mesecih, bomo pripravili tudi učno pot, v katero bodo vključeni omenjeni studenci in vodnjaki v vasi Prem.

V sodelovanju Pokrajinskega muzeja Koper (enota Ilirska Bistrica) in Parka Škocjanske jame bomo 30. septembra 2017 na gradu Prem postregli z odprtjem fotografsko-literarne razstave o pripovedi mlinov v objemu reke Reke prostovoljcev Odbora za varstvo kulturne dediščine UNESCO Biosfernega območja Kras in porečja reke Reke s ciljem spodbujanja širše javnosti k razmisleku o izginjanju tega pomembnega elementa identitete krajev in ljudi ob reki Reki. Po končanem dogodku se bomo podali še po poti skrivnostnih studencev na

Premu in prisluhnili še njihovim številnim zgodbam ter s tem dediščino predstaviti tudi mlajšim rodovom. Veseli bomo vsake zgodbe in anekdote, ki nam jo bodo obiskovalci pripravljali zaupati v povezavi z vodnimi viri na Premu. ●

Mateja Kakež (PMK)

Pripoved mlinov v objemu
reke Reke danes
in zgodbe
premskih studencev

grad Prem
30. september
od 15. do 17. ure

v
od mita
do
arhitekture

DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE IN TEDEN KULTURNE DEDIŠČINE 2017

KULTURNE POČITNICE TUDI NA PREMU

Enota ilirskobistriškega Pokrajinskega muzeja Koper je med 3. in 7. julijem sodelovala v izvedbi KULturnih počitnic na Zelenem krasu. Pod sloganom pet dni – pet doživetij so otroci v slabem tednu dni doživeli različne izkušnje.

V Notranjskem regijskem parku so spoznali dvoživke, ličinke in zanimive ptice Cerkniškega jezera. V Notranjskem muzeju Postojna so občudovali lepote kristalov. V Eko-muzeju Pivških presihajočih jezer so spoznali, zakaj moramo biti skrbnejši do naših vodnih virov. V Parku vojaške zgodovine so se otroci prelevili v vojake in se pod poveljstvom komandanta podali na vojaški pohod do Primoža. Zadnji dan je bil rezerviran za raziskovanje gradu Prem, kjer so preživeli pravi pravljčni dan. Srednjeveški grad, ki je bil zgrajen v 12. stoletju, ponuja obilo zanimivosti, zavitih v tančico skrivnosti.

Za začetek so najmlajši poiskali zaklad graščaka Bruna, ki je gospo-

doval gradu v 30. letih 20. stoletja. Po uspešnem odkritju grajskih zlatnikov pa so izvedeli, kako so v gradu živeli nekoč. Ndaleč od grajskega poslopja stoji ljudska šola, rojstna hiša našega pesnika Dragotina Ketteja, kjer so mladi nadobudneži izvedeli veliko novega o poznanem poetu. Sprehod so zaključili pri enem od premskih studencev, ki je bil nekoč vir pitne vode, ki je ni nikoli zmanjkalo. Ob studencu so si ogledali kamnito korito, v katerem so ženske nekoč prale perilo, namenjeno pa je bilo tudi napajanju živine. Med sprehodom so spoznali različne rastline, ki jih najdemo na gozdnih tleh in mravljišče, ki je bilo otrokom še posebej zanimivo.

Po malici so si fantki naredili ščite, deklice pa krone in rožice iz krep papirja. Dan smo zaključili z različnimi srednjeveškimi igrami, ki smo jim dodali moderen priokus. Tako so udeleženci KULturnih počitnic streljali z lesenim lokom, se igrali srednjeveški spomin in metali obroče. Med igranjem že skoraj pozabljenih iger smo uživali prav vsi. ●

Mateja Kakež

DIAMANTNA POROKA DOROTEJE HRABAR IN MARJANA HRABARJA

V soboto, 12. avgusta, sta proslavila 60. obletnico skupnega življenja Doroteja (rojena Šajn) in Marjan Hrabar. Na matičnem uradu v Ilirski Bistrici v krogu svojih bližnjih, prijateljev in znancev sta se pred županom Emilom Rojcem in matičarko Majdo Udovič ponovno zaobljubila k skupnemu življenju in tako postala diamantna poročenca. Kot se za ohcet spodobi, je sledilo slavlje v bližnji gostilni *Hiša Primc*. Za dobro glasbo je poskrbel ansambel *Snežnik*, za dobro voljo pa veseli svatje.

Leta 1955, ko je Marjan že odslužil vojaški rok, sta se z Dorotejo spoznala na plesu v Soči v Trnovem. Takrat še nista slutila, da bo tisti večer za njiju usoden. Preplesala sta cel večer in usoda je hotela, da sta se brez dogovora ponovno srečala naslednji teden na plesu, ko je preskočila iskrica, za katero pravi Marjan, da gori še danes. Poiskala sta si službo in se odločila za skupno življenjsko pot. Poročila sta se 10. avgusta 1957. Kot se spominjata, ju je šofer Lado Kocjan na matični urad odpeljal s fičkom, ki je bil last tovarne *Združnik* – kasneje *TOK*. Poročil ju je takratni predsednik občine. Nato sta se v spremstvu svatov in harmonikarja Ivana Baše odpeljala v trnovsko Cerkev sv. Petra, kjer je poročni obred opravil dekan Viktor Berce.

V zakonu sta se jima rodila hči Darinka in sin Darko. Družinica je rasla in potrebovala vedno večje gnezdece, zato so se

leta 1975 odločili, da s skupnimi močmi sezidajo hišo na Dorotejini domačiji v Trnovem. Otroka sta odrasla in odšla po

svojih življenjskih poteh. Tako sta Doroteja in Marjan dobila 2 vnukinji in 2 vnuka. Čas pa beži naprej in tudi vnuki so že odrasli ter jima podarili pravnukinjo in 5 pravnukov.

Na jesen življenja sta še vedno mlada po srcu in razigrana. Rada se družita s prijatelji, hodita na izlete, prireditve, najraje pa sta v družbi svojih otrok, vnukov in razposajenih pravnukov. Še vedno rada tudi zaplešeta.

Vsi jima želimo, da bi bila še naprej čila, zdrava in bi preplesala še mnogo let. ●

Petar Nikolić

»MALA JUŽNA« NA DOLNJEM ZEMONU PONOVO ODLIČNO OBISKANA

Na grajskem dvorišču Dolnjega Zemona je 20. avgusta potekala že 12. prireditev »Mala južna«, ki jo je organiziralo domače Kulturno društvo Grad ob finančni podpori Občine Ilirska Bistrica, različnih sponzorjev in donatorjev. Prireditev, ki je dobila ime po malici oziroma *marendi*, ki so jo ženske nosile delavcem, je v to vasico privabila lepo število starih in mladih. Vsi so z veseljem okušali tradicionalne domače jedi. Dobrote, ki so značilne za dolino reke Reke, Brkine in zgornjo Pivko, so člani društev pripravili po receptih naših starih mam.

11 društev je na svojih stojnicah ponujalo izbrane kulinarčne specialitete. Člani Društva Ahec Jasen so pripravili *krompir z ocvirki*, za vse sladokusce pa so pekli *palačinke*. Folklorna skupina Gradina je ponujala *krompir u zjvnci in ocvrte miške*. Na stojnici ŠTEK društva Katarina iz Novokračin so postregli *krompirjevo polento z zeljem in rolado*. Članice KE-TŠD Alojzij Mihelčič iz Harij so skuha-le *ždroc s polivko s pršutom*, za posladek pa pripravile *šnite*. Domače KD Grad Dolnji Zemon je obiskovalce vabilo s *krompirjem v zevnici*, ki so ga prelili s klobaso, ocvirki in pršutom. Spekli so

tudi *jabolčni biskvit*. Člani Lovske družine Zemon so skuhali *divjačinski golaž*, ribiči iz Ribiške družine Bistrica pa so iz krapov, postrvi, ščuk, smučev in ameriških somičev pripravili *ribji brodet*. Skupina Zeljena gasa iz Dolnjega Zemona je obiskovalcem ponudila *ječmen in štruklje*. S *krompirjem na župi in minutarji* so za lačne poskrbele članice Društva podeželskih žena Ilirska Bistrica, gostje iz TKŠD Urbanščica iz Vrem pa so postregle s *krompirjem z ocvirki, pogačo s semeni, pogačo z ocvirki in ocvirkovko*. *Krompir na kislo s svežim zeljem, bučkini polpeti, jabolčna in hruškina pita* pa so

zaokrožili letošnjo ponudbo na stojnici KŠD Tuščak Bač.

V okviru kulturno-etnološke prireditve »Mala južna« so si obiskovalci lahko ogledali tematsko razstavo *Stare kuhinje*, ki jo je pripravil domačin Primož Rojc. Miza s stoli, *kredenca*, sto let star *šporget* in mizica za umivanje so ponazorili, kako je izgledala kuhinja v 30. in 40. letih prejšnjega stoletja. Celó steno so pobelili tako, kot je bilo v navadi včasih. Spodaj so jo pobarvali z valjčki, zgornje bele stene pa so okrasili s šablonami, saj v tistih časih ni bilo veliko slik. Zaves, prtički in posteljno pregrinjalo so samo zaokrožili podobo davnih dni. Obiskovalci so si lahko ogledali tudi zbirko aluminijaste posode, ki jo je prispeval Romeo Volk.

Organizatorji niso pozabili niti na najmlajše, za katere so pripravili otroške delavnice, družabne igre in ježo konjev. Za zabavo in ples do poznih ur pa je poskrbel ansambel »Narcis«. ●

SLAVJE SLOVENSКИH LOVCEV V SENOŽEČAH

Slovenski lovci letos praznujemo častitljiv jubilej, zato smo 7. oktober 2017 izbrali za slavlje. Praznovali bomo v Senožečah dostojno, s ponosom in z zanosom, da bo vredno spomina na naših 110 delovnih, uspešnih in samosvojih let, ker sledimo uhojenim stečinam narave – s skrbjo za živali, danes predvsem za njihovo preživetje in za potrebno ravnovesje, ki smo ga ljudje skozi zgodovino vztrajno in nenadzorovano rušili. Sledimo tudi sebi in svojemu srcu za svoje notranje zadovoljstvo in moralno moč, ki jo zahteva odgovornost za življenje in smrt divjih živali.

Lovže od nekdaj zaznamuje človeško življenje in je človekova najstarejša dejavnost. Ni le krvava sled, ki v očeh javnosti prepogosto ostaja za nami lovci. Je tudi strast in notranja, duhovna izkušnja. Je ljubezen in iskanje lepote, ki nam jo je povsod naokrog natrosil bog, nikjer pa ni popolna, ampak je za njeno slutnjo in hrepenenje še veliko prostora.

Po poti tega iskanja smo se lovci, združeni v Brkinsko-kraški zvezi lovskih družin, ob podpori Lovske zveze Slovenije, Lovske družine Senožče in Občine Divača odločili pripraviti slovesnost zase in za druge. S pripravami je v polnem teku 20 članski organizacijski odbor, ki ga vodi Andrej Sila, predsednik Brkinsko-kraške zveze lovskih družin.

Čeprav niste lovci, vas vabimo, da se nam lovcem pridružite na tem posebnem lovu. Pridite, da se bomo skupaj odpravili po nenavadnih in skrivnostnih, a že uhojenih stezah lovske kulture

in bomo skupaj zalezovali ter odkrivali Lepoto.

Slovesnost bomo začeli 7. oktobra 2017 ob 13. uri z lovsko mašo v Cerkvi sv. Jerneja v Senožečah, kjer bosta zapela Mešani pevski zbor iz Senožeč in pivški sekstet »Sonček«.

Od tu se bomo preselili v Dvorano Rudolfa Cvetka, kjer se bodo začele spremljajoče prireditve. Svojo dejavnost bo na panojih predstavila Lovska zveza Slovenije, Biotehniška fakulteta iz Ljubljane pa bo pripravila predavanje in video projekcijo o zvereh s poudarkom na šakalu kot razmeroma novi vrsti divjadi na Krasu. Preparirane zveri bomo predstavili v posebnem kotičku z naravnim okoljem, Gobarska družina iz Sežane pa bo sodelovala še z razstavo svežih gob. Na ogled bodo tudi slike priznanih slikarjev z motivi iz narave in rezbarije iz odpadlega jelenjega rogovja avtorja Francija Barbiča ter lesene skulpture ptic Branka Arandjelovića.

Zraven bodo tudi kraški vinarji, ponudniki hladnih divjačinskih jedi in vaški aktiv žena s svojimi dobrotami. Lahko boste poskusili medvedjo pašeto, pršut divjega prašiča, divjačinske salame in še marsikaj. Degustacijo bo spremljala kraška folklorna skupina in bo trajala vse do poznega popoldneva.

S svojimi izdelki se bodo predstavili tudi senožeški osnovnošolci, ki bodo sodelovali v natečaju za najboljšo lovsko zgodbo in risbo ter z zanimivim skečem s poudarkom na lovski latinščini (značilnem lovskem pretiravanju).

Ob dvorani bodo na travniku poskrbeli za svojo prireditev še kinologi in člani Sokolarske zveze Slovenije z živimi sokoli.

Osrednja slovesnost, na kateri poleg drugih visokih gostov pričakujemo tudi obisk predsednika države in tuje delegacije, se bo začela pod šotorom ob 18. uri z državno in lovsko himno. Sledil bo prihod praporščakov in pester kulturni program. V njem bodo nastopili lovski pevski zbori, plesalci, rogisti, Slovenski oktet in zelo znani slovenski operni pevec, baritonist Marko Kobal, ob spremljavi citrarja Tomaža Plahutnika. Povezila so se odzvali tudi člani Društva za ohranjanje lovske kulture iz Koroške, ki nam bodo predstavili svojo zgodbo o ruševcu. Slovesnost bomo sklenili z lovskim ropotom, kot se spodobi za takšno priložnost. Vmes se bodo zvrstili govorniki. Slavnostni govornik bo predsednik Lovske zveze Slovenije mag. Lado Bradač, režijo pa smo zaupali Lučki Peljhan. Program bo povezovala Lara Jankovič.

Po proslavi bo »zadnji pogon« in prijetno druženje ob zvokih ansambla »Javor« vse do 24. ure. Pestra bo tudi gostinska ponudba s poudarkom na kraških in divjačinskih jedeh. Na raznju bomo pekli divje prašiče. Pridite z nasmehom in dobro voljo! Poveselite se z nami! Skupaj nam bo prijetnejše!

Organizator si pridržuje pravico do morebitnih manjših sprememb programa, o katerih boste pravočasno obveščeni po lokalnih medijih. ●

*Marijan Sotlar,
organizacijski odbor*

SREČANJE BRIGADIRJEV SLOVENSKEGA PRIMORJA IN ISTRE

Klub brigadirjev Slovenskega primorja in Istre združuje več kot 1000 brigadirjev v šestih sekcijah: Koper, Izola, Piran, Sežana, Postojna in Ilirska Bistrica. Ob jubilejni 30-letnici Kluba brigadirjev Slovenskega primorja in Istre so se člani vseh šestih sekcij zbrali na dobro organiziranem družabnem srečanju, ki se je tokrat odvijalo v Ankaranu. Izmed 160 članov, kolikor jih šteje Klub bistrških brigadirjev, se je srečanja na slovenski obali udeležilo 39 članov Kluba bistrških brigadirjev s predsednikom Stanislavom Zverom na čelu.

Tudi na tokratnem dogodku so govorniki izpostavili pomen prostovoljnega dela v mladinskih delovnih brigadah in srčnost ljudi, ki so bili zaslužni za razvoj naše domovine. Strinjali so se, da je predvsem pri mladih rodovih potrebno vzbuditi skupno zavest, da se včasih lahko odrečejo lastnemu ugodju za dobro

skupnosti, kot so s prostovoljnim delom storili brigadirji leta 1945, ki so porušeni državi dali nov elan.

V okviru dogodka je bila na ogled priložnostno pripravljena razstava, ki je v sliki in besedi predstavila bogato zgodovino mladinskih delovnih brigad. Razstava je obiskovalcem približala obdobje od nastanka prve brigade med NOB do povojnih akcij, ko je bilo potrebno složno in enotno na novo graditi in obnavljati porušeno domovino.

Brigadirji so ob brigadirskih praporih prinesli na razstavo tudi druge brigadirske eksponate, kot so: brigadirke, bilteni, značke, časopisni članki in albumi s fotografijami. Pester kulturni prog-

ram so obogatili: priznan kantavtor Drago Mislej-Mef, pevka Marjetka Popovski in humoristka Ljuba Miljušević.

Srečanje brigadirjev smo zaključili ob obujanju spominov na brigadirske dni. Ob kulinarčnih užitkih in dobri kapljici je čas prehitro minil. Druženje smo zaključili v želji, da se prihodnje leto ob 31-letnici kluba zopet srečamo in skupaj prelistamo že četrti zbornik brigadirskih spominov.

Brigadirski: »ZDRAVO!«

Stanislav Zver

Letos z vami

LET 3 & PSIHOMODO POP

PRESENTS

the right stuff
part XVIII

Ilirska Bistrica, Slovenija

1., 2. in 3. september 2017

PANORAMSKA VOŽNJA (SO, 16.00)

FREE ENTRY FOR BIKERS

FREE CAMPING

FOOD & DRINK

ROCK & ROLL

BIKERS GAMES

STRIPTease

POSTOJNA (30 km)
LJUBLJANA
MARIBOR
AUSTRIA

ILIRSKA BISTRICA

RIJEKA
OPATIJA (30 km)
SPLIT
PULA
CROATIA

DIVAČA (30 km)
NOVA GORICA
SEŽANA
ITALIA

KOZINA (30 km)
KOPER
PULA
ITALIA

POHOD NA TRIGLAV S PRAPORJEM RODOLJUBNEGA DRUŠTVA TIGR PRIMORSKE

»Kdor doseže cilj, bo ostal prazen, ko ga bo dosegel,
kdor pa najde pot, bo cilj nosil vedno v sebi.«

Ideja o vzponu na Triglav je padla, ko smo se med tovariši in tovarišicami pogovarjali o našem najvišjem očaku. Praporščak rodoljubnega društva Tigr Primorske Dušan Jež se je za obisk ogreval že prej. Stvar sem vzela v svoje roke in takoj zbrala ekipo, ki se je bila pripravljena povzpeti na 2864

metrov visoko goro. Zakaj pa ne? Kot vodja o.e. rodoljubnega društva Tigr Primorske sem to z lahkoto naredila. Priprave so potekale dober mesec dni, pozorno pa smo spremljali tudi vremensko napoved za visokogorje. Končno je prišel dan, ko smo se v zgodnjih jutranjih urah podali proti Rudnemu polju. Kljub vročemu in sončnemu dnevu smo se Dejan, Andreja, Mojca, Edvard, Dušan, Tatjana in moja malenkost trdno odločili, da gremo zadanemu cilju naproti.

Zakaj smo si izbrali ravno 1. in 2. avgust? Zato ker se je prav 2. avgusta leta 1944 kulturniška skupina IX. korpusa povzpela na Triglav na čelu s tigrovcem Danilom Turkom - Jocom. Danilo Turk je dal tudi pobudo, da v dolino zvrnejo mejni kamen, ki je mejil na severni strani na nemško, na južni strani pa na italijansko ozemlje. Jakob Aljaž, župnik iz Dovja, je bil velik domoljub, ki ni mogel prenesti, da bi bili tujci naši gospodarji, zato je kupil prostor na vrhu gore. Tako je Triglav vse do danes simbol slovenstva.

Prvega avgustovskega dne smo iz Rudnega polja, Konjščice in Studorskega

prevala nadaljevali pot preko Velega polja, kjer smo imeli postanek in osvežitve v Vodnikovem domu. Od Vodnikovega doma pa smo se v največji pripeki počasi premikali proti koči Planika, kjer smo prenočili.

Naslednji dan smo se prebudili v hladno jutro, a naša pričakovanja so bila velika, ko smo krenili na pot proti vrhu vseh Slovencev – na naš Triglav. Vesela sem, da je bila v naši skupini tudi Mojca, ki ji ni zmanjkalo dobre volje, besedil in vztrajnosti, zato so med vzponom do nele domoljubne slovenske pesmi. Počasi smo se približali in povzpeli na Mali Triglav. »Joj, kaj toliko še imamo?« Nikakor ni hotelo biti konca teh težkih korakov, vendar nam je Edvard razložil, da je najhujše že za nami. In res je bilo tako, saj smo že videli naš cilj. Odzvanjale so

pesmi in pozdravi s pohodniki, jaz pa sem slišala hitro bitje svojega srca in v mislih slišala verze: »Oj, Triglav, moj dom, kako si krasan ... « Slovenske lepote so bile vidne, do kamor nam je segel pogled. Veselje in ponos sta se samo še stopnjevala, ko smo na vrhu Triglava skupaj z Dejanom, Andrejem in Edvardom razprli prapor rodoljubnega društva Tigr Primorske. Našemu praporju se je pridružila tudi zastava gibanja Puntarji, ki jo je postavil Andrej Škapin.

Tako, dragi moji, moj del najvišjega slovenskega poslanstva je opravljen. Želim si, da bi to izkušnjo izkusilo čim več ljudi, še posebno s tako dobro ekipo, kot je bila moja. To so zgodovinski spomini ne le zame temveč za vse nas, katerim vrednote NOB-ja nekaj pomenijo. Triglav je v nas ostal živ in nepozaben, zato upam in si močno želim, da bi za rodoljubno društvo Tigr Primorske ta pohod postal vsakoletni tradicionalni pohod 2. avgusta. ●

Bernarda Dodič, vodja o.e.
rodoljubnega društva Tigr Primorske

ZAKLJUČEK DRŽAVNEGA PRVENSTVA V LOVU KRAPOV Z OBTEŽILNIKOM

Na tekmovalni trasi jezera Mola je potekala zaključna tekma državnega prvenstva v lovu krapov z obtežilnikom (LKO).

Državno prvenstvo sestavljajo 4 tekme na različnih jezerih po Sloveniji. Na letošnjem državnem prvenstvu je sodelovalo 9 ekip iz različnih ribiških družen, od katerih je Ribiško društvo Bistrica spet doletela čast in odgovornost za izvedbo zaključne tekme in posledično organizacija zaključka državnega prvenstva na jezeru Mola. Slovesna razglasitev rezultatov in podelitev pokalov najboljšim ekipam v skupni razvrstitvi se je odvijala v gostišču Hiša Primc v Ilirski Bistrici.

Državno prvenstvo v LKO 2017 je osvojila ekipa RD Slovenska Bistrica pred ekipama RD Kočevje in RD Renče.

V zgoraj omenjeni konkurenci je že šesto leto zapored sodelovala tudi ekipa Ribiške družine Bistrica, ki je v skupni razvrstitvi zasedla 5. mesto in se neposredno uvrstila na mednarodni Donavsko-Jadranski pokal (DJP), ki bo letošnje leto v Zrenjaninu v Srbiji.

Zaključna tekma državnega prvenstva je spet postregla z razburljivim krapolovom, saj so se v času tekmovalja v vodstvu izmenjavale različne ekipe. Vseeno je na koncu svoje znanje in srečno izžrebano lovno mesto izkoristila ekipa RD Voglajna, ki je skupno ujela kar 199 kg krapov (44 rib) in tako osvojila 1. mesto. 2. mesto je zasedla ekipa RD Renče s skupno ujetimi 151 kg krapov

(32 rib), 3. mestopa je pripadlo ekipi RD Slovenska Bistrica, ki je ujela 112 kg krapov (34 rib).

Ekipa RD Bistrica je na zadnji tekmi ujela skupaj 31 kg oziroma 8 krapov in osvojila 7. mesto.

Člani Ribiške družine Bistrica smo se ponovno izkazali za zaupanja vredne izvajalce tovrstnih tekmovalj s premišljenim ribiškim upravljanjem in odlično pripravljenimi tekmovalnimi pogoji.

V času od petka do nedelje oziroma v obdobju 48 ur je bilo skupno ujetih in izpuščenih nekaj manj kot 800 kg krapov (187 rib). ●

Iztok Grlj

OBČINA ILIRSKA BISTRICA
Društvo za razvoj podeželja med Snežnikom in Nanosom
Zelenikras

VABIMO VAS
NA TRADICIONALNO PRIREDITEV

KMETIJSKA TRŽNICA 2017

»POVEZOVANJE IN TRŽENJE«

v petek, 22. 9., soboto, 23. 9., in
nedeljo, 24. 9. 2017,
v Ilirski Bistrici
pri OŠ Antona Žnideršiča.

Podroben program prireditve je na spletni strani
www.ilirska-bistrica.si in www.razvoj-podezelja.si

Ilirska Bistrica
TIC ILIRSKA BISTRICA

TEKMOVANJE ČLANIC PROSTOVOLJNIH GASILSKIH DRUŠTEV V LAZAH

Prostovoljno gasilsko društvo Laze-Jakovica in Gasilska zveza Logatec sta v Lazah organizirala že 20. tradicionalno srečanje in tekmovanje članic prostovoljnih gasilskih društev. Iz Gasilske zveze Ilirska Bistrica so se tekmovanja udeležile članice PGD Ilirska Bistrica in PGD Podgora-Podgraje. Sponzorsko pomoč za udeležbo na tekmovanju jim je omogočil Demiri Gajur, s.p., Okrepčevalnica »Sladki Bar«, ki letos praznuje visok jubilej – 60. obletnico uspešnega dela.

Sproščeno vzdušje, družaben, tekmovalen in povezovalen dogodek je tudi letos privabil 27 ekip iz vseh koncev Slovenije. Ekipa so bile razvrščene v 3 kategorije. Pomerile so se v taktični vaji s hidrantom, v vaji raznoterosti, štafetnem vezanju različnih vozlov in pisanju preventivnih testov.

Bistriške gasilke so stare znanke tega tekmovanja, saj se ga udeležujejo od sa-

mega začetka. V vitrini društva je iz tega tekmovanja spravljenih že 15 pokalov. Pohvalijo se lahko tudi z osvojenima dvema prehodnima pokalom, ki so si ju prislužile s triletnim zaporednim 1. mestom. Tudi letos so bile najboljše in z doseženim 1. mestom v svoji kategoriji, v kateri je tekmovalo 9 ekip, pokazale odlično pripravljenost v vseh štirih tekmovalnih veščinah. Poleg pokala za 1. mesto so domov odnesle tudi prehodni pokal.

Gasilke so se po tekmovanju udeležile skupnega srečanja vseh udeleženk na prijetni in veseli vrtni veselici. ●

PGD Ilirska Bistrica

SEZONO 2016/2017 ŽEPZ PREM ZAKLJUČIL V OPATIJI

*Če ne greš, ne doživiš,
če ne poizkusiš, ne okusiš,
če ne raziskuješ, ne spoznaš,
če si sam, ne moreš deliti ...*

(Aleš Zdešar – Čudovita Slovenija)

Pevke ŽePZ Prem smo z veseljem sprejele povabilo MePZ DVD-A iz Opatije na nastop v juniju. »Zborski dani« se imenuje revija pevskih zborov, ki je letos potekala v Opatiji 17. in 18. junija. Prvi del zborovskega petja se je odvijal v novi dvorani KTC Gervais, drugi del pa na Maloj ljetnoj pozornici v Opatiji.

Pevke ŽePZ Prem smo nastopile v lepem novem gledališču v družbi domačega zbora in zborov iz Reke, Groznjana, Dobrinja in Siska. Pričakal nas je pristrčen sprejem in prijetna, odlično organizirana prireditve. Predstavile smo se z ljudsko pesmijo *Beri, beri rožmarin zeleni*, slovaško *Aka si mi krasna*, popevko *Ne čakaj na maj* in venčkom hrvaških *Primorski napjevi* pod vodstvom Vilka Majeriča. Prireditve smo zaključili vsi skupaj s pesmijo *Neka cijeli ovaj svijet ...* iz muzikala *Jalta, Jalta*.

Skupnih pesmi ni manjkalo tudi po prireditvi pred bližnjim kulturnima centrom Zora. S prijetnimi občutki smo se kasneje vračale čez mejo. Intenzivni nadzor dokumentov se jim na meji ni zdel potreben. Pa saj nismo ničesar in nikogar tiho-tapile – razen veliko željo: »Naj nas meje POVEZUJEJO v družbo prijaznih ljudi!« ●

Danica Kirn

ZMAGA EKIPE SUHO BRDO NA KMEČKIH IGRAH V PIVKI

V soboto, 1. julija, je Turistično društvo Pivka organiziralo Pivški shod in ob tem prve kmečke igre. Povabila smo bili deležni tudi sami in se nanj prijazno odzvali. Tako se nas je 5 prijateljev iz dveh brkinskih vasi (Ostrožno Brdo in Suhorje) združilo v ekipo z imenom Suho Brdo. Ekipo smo sestavljali 2 dekleti (Sandra Krebelj in Melita Volk) ter 3 fantje (Miran Volk, Mitja Volk in Jan Volk). Poleg nas so tekmovali še 4 ekipe, ki so bile prav tako sestavljene iz 5 članov, in sicer ekipe Čezsoča, Parje, Trnje in Pivka.

Organizatorji so pripravili 3 igre. Prva igra se je imenovala »švercanje soli«. Eno dekle je moralo sol iz vreče naložiti v vrečko, jo zavezati in postaviti fantom na glavo. Ti so morali z rokami na hrbtu preko ovir priti do cilja, kjer jih je čakalo drugo dekle, ki je vrečko odvezalo in sol streslo v vrečo. Igra je bila časovno omejena, zmagala pa je ekipa, ki je zbrala največ soli. Pri tej igri smo zasedli 2. mesto. Drugo igro so poimenovali »pelji cesarico v senco«. Tukaj je eno dekle z vrečo soli v naročju sedelo na leseni deski, pod njo pa so bili leseni valji. Drugo dekle jo je moralo potiskati, fantje pa so lesene valje prenašali naprej, tako da je lesena deska drsela po njih. Preko ovire je bilo potrebno priti do cilja. Zmagala je ekipa, ki je na cilj prišla najhitreje. Tu smo zasedli 3. mesto.

Tretja in zadnja igra je nosila ime »oblecite Krpana«. Iz sena in oblačil smo morali sestaviti Krpana. V dveh velikih vrečah, napolnjenih s senom in oblačili, smo morali poiskati pajaca, ga napolni-

ti s senom in ga obleči. Pri vreči je bil lahko samo po eden iz ekipe. Ko se je ta vrnil, je lahko do vreče odhitel naslednji. Krpana je bilo potrebno obleči v srajco, hlače in mu obuti čevlje. Na glavo mu je bilo potrebno nadeti nogavico in mu na koncu nanjo posaditi klobuk. Ocenjevali so hitrost in umetniški vtis. Krpana smo sestavili prvi, komisija pa je ocenila, da je naš Krpan tudi najlepši in tako smo zasedli 1. mesto v zadnji igri. Pri vseh igrah je bilo mogoče dobiti tudi minus točke ob morebitnem neupoštevanju pravil.

Ob hrani in pijači, ki nam je bila postrežena s strani organizatorjev, smo nato počakali še na končno razglasitev. Vse ekipe smo bile povabljene na oder, kjer smo izvedeli, katero mesto pripada kateri ekipi. Ko so povedali, da smo zmagovalci prav mi, ekipa Suho Brdo, je bilo veselje ob zmagi nepopisno. Kmečkih iger smo se udeležili prvič in doživeli res nepozabno izkušnjo. Očitno pa je bil ta dan namenjen nam, saj so obiskoval-

ci lahko stavili tudi, koliko kilogramov tehta Martin Krpan vključno s klobukom, mesarico in sekiro. Sodelovalo je več kot 100 ljudi, najbližje pa je bil oče dveh naših članov ekipe. Za nagrado je prejel vrečo klobas. Organizatorji so se nato pošalili, da smo pobrali vse, kar se je dalo pobrati.

Na koncu bi še enkrat pohvalili organizatorje za izvedbo tega dogodka in se zahvalili za vse prejete nagrade. Zahvalo namenjamo tudi našim staršem, ki so nas spodbujali in bili super navijači. Čestitamo vsem ostalim ekipam, ki so sodelovale. Brez vas kmečke igre ne bi bile tako zabavne. Skupaj smo preživeli čudovit dan. Grelo nas je vroče poletno sonce, iz vseh nas pa je žarela dobra volja. Turistično društvo Pivka, še naprej organizirajte takšne dogodke, saj z njimi združujete ljudi in poskrbite za mnogo nasmehov na obrazih!! Ni lepšega poplačila za ves trud, kot je zadovoljstvo sodelujočih in obiskovalcev. Srečno! ●

Ekipa Suho Brdo

GREVA NA POT ...

Zadnje čase me ljudje pogosto sprašujejo, če še kdaj napišem kakšen nov tekst. »Pa ja, vsake kvatre je pa treba kej, da se forma ne izgubi,« običajno hudomušno odgovorim, čeprav so zlata leta za te stvari že davno minila. A kaj bi jokali! Pomembno je, da je zdravje na mestu in da imamo morje blizu. No, za Dolenjce je seveda bolj daleč, a ko ženska »komandira«, razdalja ni pomembna. Tako so poleti fantje in dek-le ansambla Azalea iz okolice Novega Mesta s tole »pohajško« polko izpod mojega peresa zasedli odlično 3. mesto na Števerjanskem festivalu in bili tega festivalskega uspeha zelo veseli. A ker za poletjem običajno pride jesen in je tu naš dobrodelni vsakoletni koncert *Iz srca za srce* (1. 10. 2017 v Domu na Vidmu), pripravljam nekaj čisto posebnega

in edinstvenega, kar pa naj ostane skrivnost. Seveda ste vsi lepo vabljeni! Če vam le boljša polovica spet ne bo ravno takrat začela »težiti«, da že dolgo nista bila nikjer malo dlje, zato bi bil že skrajni čas, da končno skupaj ... (Hmm, ... res nisem (še) oženjen, ma vseeno vem ☺.). ●

M. V.

GREVA NA POT

(M. Pezdirc, M. Vrh, M. Pezdirc)

Nemirni duh mi ne pusti,
da bi sedela le doma.
Med štiri stene dolčas gre,
a jaz bi rada nekam šla.
Ujela veter bi v lase,
zašepetala ti smeje,
da tale dan je kot iz sanj.
»No, pa naj bo tako dekle!«
refren

A greva v Celje
za čisto veselje?
A greva na Bled
v plet'no sedet?
Potem še do Kranja
me misel preganja,
a greva na pot?
Lepo je povsod ...
Zelena je dežela ta
vse od Pirana do gora.
Prijazni so ljudje povsod,
a jaz sem neučakana ...

Matjaž Vrh

ARBITRAŽA

In v prevodu: **ŽELJKO PERVAN: POD MIKROSKOPOM STRAH**

Oči širše mednarodne javnosti so te dni za svoje zadnje počivališče izbrale Hrvaško. Na mojo veliko žalost najgloblji strahovi, in sicer potlačeni, počasi prihajajo na površino. Na poti do mojega obraza in do mojih možganov strahovi počasi plavajo na površje z bojznijo, da ne priplavajo prehitro in tako ogrozijo življenje v meni.

Strah prihaja zaradi spora s Slovenijo, še več, zaradi spopada med hrvaško in slovensko politiko in to pred očmi širše mednarodne javnosti. Čeprav sem patološko vezan na rodno zemljo, ne morem mimo tega, da ne bi malo ošvrkal svoje ljudi.

Neverjetno je skopuštvost naših ljudi. Ne vemo, kaj bi z morjem. Rib ne jemo, ladij ne gradimo, drugim pa smo sposobni preprečiti izhod na odprto morje. Spopad morskega tajkuna

in morskih revežev me vedno bolj vleče na stran morskih revežev Slovencev. Mi imamo tisoč otokov, oni nobenega. Mi tisoč ribičev, oni štirinajst. Proti komu se borimo? Komu blokiramo izhod na morje? Česa se zares bojimo?

Oba njihova ribiška čolna »Kmet silni« in »Napaka« ulovita toliko rib, kolikor jih ostane na mojem krožniku po kosilu. Ob vsem tem pa mi rib sploh ne jemo. Slavonci niti ne vedo za ciplje, Zagorci pa ribe spoznavajo skozi šolski program pod imenom »Sardina, morski rizingl«.

Spet moram, pa ne vem še kolikokrat spomniti hrvaško javnost, da ne moremo na Slovenijo gledati kot na sosednjo državo oz. kot na tujca. Slovenija je v resnici skupina ljudi na svojem ozemlju, ki je simpatična in nenevarna. Če je nekomu potrebno popuščati in gledati skozi prste, potem so to prav Slovenci, ker nimajo plavalne kožice. Ko odidejo na morje, ne morejo oditi vsi – nekdo mora ostati v Sloveniji. Če odidejo vsi na pot, zaklenejo Slovenijo in gredo. Njih je tako malo in so tako majhni, da ko se eden prehladi, naslednji dan vsi kihajo in kašljajo.

Zakaj jim ne pustimo izhoda na odprto morje? To je varčen narod, majhna država, ki ne more ogroziti ribjega fonda na Jadranu. Spor z našimi simpatičnimi sosedi nam lahko prinese le še večji spor z našimi simpatičnimi sosedi.

Moj komentar:

Morda je onstran meje več Željkov, kar pa politikov ne zanima. Zanje je pomembno, da se vabijo na kosila, ki jih plačujejo drugače misleči. ●

D. P.

ODVISNOST OD ALKOHOLA

RAZVOJ ALKOHOLA IN ALKOHOLNIH PIJAČ

Stara arabska legenda pripoveduje, da je živel človek, ki je želel odkriti življenjski napoj, ki bo zagotovil človeku večno mladost in veselje. Odmaknil se je od sveta in začel iskati napoj. Žena mu je prinašala hrano. Ostanke sadja je vrgel v kot svoje delavnice. Čez nekaj časa je opazil, da se od njih širi prijeten vonj. Odpadke je zavrgel in uporabil le tekočino. Po zaužitju te tekočine je dobil v telesu občutek novih moči, mladosti in radosti. Ob odkritju se je počutil pomlajenega in veselega ter vzkliknil: »Alkohol!« kar pomeni dobro, dragoceno.

Svoje odkritje je razodel človeštvu, misleč, da jim je dal srečo. Preteklo je več let in spoznal je, da je tekočina varljiva in nevarna. Uničila je njega in milijone ljudi. Hudo je trpel, ko je gledal žrtve svojega odkritja in poglede okolice.

Zgoraj opisana legenda lepo pojasni vse zablode o koristi alkohola in njegovih učinkih.

*Boj v mojem življenju bil je hud,
ker alkohol bil je moj edini adut.*

*Pil sem, ker mi je bilo lepo,
pil sem, ker mi je bilo težko,
pil sem, ker sem tako hotel,
pil sem, ker nisem smel.*

*Alkohol me je vrgel na tla,
zavladal nad menoj
in hud boj bil z menoj.*

*Dolgo sem se boril,
da ne postane moj gospodar
in me odpelje tja, kjer sem tako sam in tako
zaznamovan.*

*Uspelo mi je uiti
iz omame globoke in življenjske razpoke.*

*Ponovno diham čisti zrak, zrem
v nebo in se zavedam, kako je lepo,
če nisi osamljen in nisi omamljen.
V meni se ponovno vse budi
in si na novo živeti želi. ●*

Jasmin Tomažič,
terapevtka KZA

RKS – OBMOČNO ZDRUŽENJE ILIRSKA BISTRICA
Bazoviška 28, 6250 ILIRSKA BISTRICA
Tel.št.: 05/ 711 07 90, mobilni tel.: 041 233 194
e-pošta: obmocno.zrk@siol.net

RAZPIS

tečaja prve pomoči za zaposlene v delovnih organizacijah, zavodih in ustanovah

Leta 2006 je na podlagi tretjega odstavka 1. člena Zakona o varnosti in zdravju pri delu (Ur. l. RS, št. 56/99 in 64/01) začel veljati nov Pravilnik o organizaciji, materialu in opreми za prvo pomoč na delovnem mestu (Ur. l. RS, št. 136/2006, 43/2011-ZVZD-1) za delovne organizacije, zavode in ustanove, ki so zavezani usposobiti zaposlene za izvajanje prve pomoči na delovnem mestu.

Delavci, določeni za izvajanje prve pomoči na delovnem mestu, morajo izpit iz prve pomoči opraviti **vsakih 5 let** (12. člen).

Tečaj z izpitom traja 8 pedagoških ur (štiri ure teoretičnega in 4 ure praktičnega dela) in se bo izvedel v dveh dneh. Pogoji za uspešno dokončanje programa je udeležba na usposabljanju z izpitom oziroma s preizkusom usposobljenosti. Izpit se opravlja na predpisanih izpitnih polah.

Po uspešno opravljenem izpitu prejme kandidat izkaznico RKS, s katero organom in inšpekcijam dokazuje usposobljenost.

BISTRIŠKI ODMEVI – AVGUST 2017

nost za varnost pri delu in reševanje ter pomoč ob naravnih in drugih nesrečah.

Organizator in izvajalec usposabljanja je RKS – Območno združenje Ilirska Bistrica.

Predavatelji so zdravniki in zdravstveni tehniki, ki so vpisani v Register predavateljev prve pomoči pri Glavnem odboru RKS in imajo veljavno licenco, ki jo obnavljajo vsaka 3 leta.

Cena tečaja z izpitom znaša 87,50 EUR na tečajnika.
(DDV se v skladu z 42. členom ZDDV ne obračuna.)

Z izvajanjem tečajev in izpitov bomo začeli v oktobru 2017 oziroma ko bo prijavljenih najmanj 12 kandidatov. Prijavnico za tečaj dobite na sedežu Rdečega križa.

Za dodatne informacije smo na voljo:
obmocno.zrk@siol.net ali
na mobilnem telefonu **041 233 194**. ●

Jožica Vidmar,
sekretarka

SKUPINA ZA ŽALUJOČE V ILIRSKI BISTRICI

Najpogostejša izguba, ki sproži žalovanje, je smrt bližnjega.

Žalovanje je notranji psihološki proces, s pomočjo katerega se oseba postopoma poskuša oddaljiti od osebe, katero je izgubila zaradi smrti. Onja Tekavčič - Grad poudarja, da »obdobje žalovanja ni stanje, pač pa je proces, v katerem žalujoči predeluje svojo izgubo in se nanjo privaja«.

Žalujemo, da sčasoma sprejmemo izgubo in poskušamo ponovno zaživeti. Cilj žalovanja ni v tem, da oseba, ki smo jo izgubili, ne igra več vloge v našem čustvenem življenju, temveč je v tem, da se sprijaznimo s sedanjo in prihodno odsotnostjo te osebe.

Odzivi na izgubo se kažejo v telesu (bolečine v glavi, stiskanje v prsih, krči v želodcu, cmok v grlu, izpuščaji in drugo) kot tudi v umu (prividi, čutenje prisotnosti, ukvarjanje z umrlim, miselne blokade, izgube spomina in drugo). Ti odzivi sčasoma izzvenijo, lahko pa se ukoreninijo in človeka omejujejo v vsakdanjem življenju.

Tako kot umiranju tudi žalovanju nihče od nas ne more uiti, a smo na izgube te vrste zelo slabo pripravljeni. Današnji

čas izriva tudi žalovanje, zato ljudje večinoma žalujejo sami. Družba človeku ne pusti javno žalovati. Izogibamo se ljudi, ki žalujejo, saj ne vemo, kako bi z njimi govorili. To povzroča razne oblike psihosomatskih obolenj. Marsikdaj ljudje, ko se srečajo z žalujočimi, tega okupirajo ali pa se pred njim umaknejo oziroma se ga izogibajo, zato je njegova stiska še večja. Ljudje, ki žalujočemu svetujejo, naj čim prej pozabi, kar se mu je zgodilo, mislijo dobro in ga želijo zaščititi pred bolečino, vendar je izražanje občutij za žalujočega zelo pomembno, da bi si opomogel od boleče izkušnje. Potrebuje čas in možnost, da se na ustrezen način poslovi od izgube. Pomembno je vedeti, da ni nikoli prepozno za žalovanje – celo za izgubo, ki se je zgodila pred leti.

Vsak človek žaluje na svoj način. Ni nobenega predpisa in recepta. Tudi čas žalovanja je različno dolg. Pomembno je le, da ima človek priložnost za žalovanje, da tega čustva ne izrine iz zavesti. V pomoč mu je, če ima ob sebi nekoga, ki ga posluša in mu dovoli žalovati ter je zanj kot »zid žalovanja«. Samo tako bo lahko zaživel na novo in našel novo življenjsko moč. Ljudje v času žalovanja čutijo veliko potrebo po govorjenju.

Radi pripovedujejo o tem, kako je pokojnik umrl, kaj se je zgodilo v zadnjih dneh, kaj je rekel. Ko žalujočemu omogočimo, da govori, mu pomagamo, da se od umrlega poslovi in ga izpusti. Pogosto se pojavlja tudi jeza, ki si jo mora žalujoči priznati in se je ne sme sramovati. Prav tako so pogosti občutki krivde. Če jih žalujoči glasno izreče in se o njih s kom pogovori, mu bo lažje.

Žalujoči pogosto v krogu svoje družine ne najdejo najboljšega razumevanja za svoje žalovanje. V Ilirski Bistrici smo prepoznali potrebo po skupini za žalujoče. Tu se srečujejo ljudje, ki so doživeli izgube, ki se razumejo v svoji stiski, se znajo pozorno poslušati in drug drugemu dovolijo, da žalujejo. Lahko govorijo ali so tiho, skratka delujejo tako, kot zmorejo in obenem začutijo, da v svoji bolečini niso sami. Skozi ta druženja postaja tudi njihova stiska znosnejša.

Skupina deluje že 5 mesecev. Pomembno je poudariti, da so v njej dobrodošli vsi, ki imajo izkušnjo izgube, saj bodo imeli v zaupnem okolju možnost deliti svojo bolečino. Skupina se srečuje vsak 1. četrtek v mesecu v prostorih Zasebnega zavoda Moja pot na Šercerjevi 18 v Ilirski Bistrici. Za vse dodatne informacije se lahko obrnete na:

Jerica Penko tel.: 040 835 678
jerica@mojapot.info

Judita Ljubič tel.: 041 707 602
judita@mojapot.info ●

Judita Ljubič

DOŽIVLJAJSKI TABOR V PINESTI

V drugem tednu meseca julija smo se uporabniki in njihovi spremljevalci iz društva Sožitje Ilirska Bistrica udeležili doživljajskega tabora na hrvaški obali, in sicer v Pinesti, ki se nahaja nedaleč stran od mesta Novigrad.

Po prihodu in namestitvi je začetno zažranost novih spremljevalcev in uporabnikov hitro prejel prijeten sprejem vodje tabora, gospe Karmen Rojs. S pomočjo spremljevalcev je poskrbela, da sta celotni tabor spremljala pozitivna energija in vedro vzdušje, kar je pripomoglo k temu, da so uporabniki uživali, sklenili nova prijateljstva in poglobili stare vezi. Aktivno preživljanje oddiha ob morju je spremljalo sončno in toplo vreme, zato smo lahko veliko časa preživeli na plaži, kjer smo poleg nabiranja sončnih žarkov utrjevali tudi plavanje. Program tabora smo spremljevalci popestrili z izvedbo delavnic, skozi katere so se uporabniki lahko izkazali na različnih področjih. Na glasbeno-plesnih delavnicah so lahko pokazali svoj pevskega talent in zaplesali ob ritmičnih živahne glasbe ter tako ustvarili pravo veselico. V športnih delavnicah so se pomerili v različnih športnih disciplinah in bili na koncu zmagovalci prav vsi. Svojo kreativnost in likovno ustvarjalnost pa so pokazali pri izdelovanju različnih izdelkov – med drugim tudi praktične košarice iz blaga in papirja. Eden izmed bistvenih

ciljev tabora »Aktivno preživljanje ob morju« je bil tudi spoznavanje morskega in obmorskega življenja rastlin in živali. Znanje, ki so ga udeleženci pridobivali skozi cel teden, so pokazali z veliko uspešnostjo na kvizu v okviru

zadnje morske delavnice. Zagotovo pa je bila ena izmed najbolj zanimivih doživetij vožnja s turističnim vlakcem do mesta Novigrad, kjer smo se okrepčali zokusnim sladoledom in se sprehodili po mestu. Z uspešno izpeljanim taborom smo našim uporabnikom pomagali do še ene izkušnje vseživljenjskega učenja, ki si jo bodo zaradi dobre družbe, novih poznanstev in lepo preživetega tedna zagotovo zapomnili za vedno. ●

Nina Škrab

RKS – OBMOČNO ZDRUŽENJE ILIRSKA BISTRICA

SOCIALNA DEJAVNOST

POMEMBNO OBVESTILO

Rdeči križ Ilirska Bistrica obvešča, da bo zbiralna akcija različnega blaga: oblačil, posteljnine, brisač, odej, zaves, posode, preprog in jušnikov (posod za juho), ki jih ne potrebujete več,

**V TOREK, 12. SEPTEMBRA 2017, OD 9. DO 12. URE IN
V ČETRTEK, 14. SEPTEMBRA 2017, OD 15. DO 18. URE**

v skladišču številka 2, Ulica 4. armade pod Gimnazijo Ilirska Bistrica.

Hvala, ker boste podarili!

SREČANJE SLADKORNIH BOLNIKOV

V poletnem času društva običajno zaprejo svoja vrata, sladkorni bolniki iz Ilirske Bistrice pa v letošnjem letu ostajamo aktivni tudi v poletnem času. Poleg medobčinskega turnirja v balinanju, ki so ga člani balinarji uspešno izpeljali sredi julija, smo v sredo, 9. avgusta, uspešno izpeljali srečanje sladkornih bolnikov s prijatelji iz Slovenj Gradca, Sežane in Velenja. Meddruštveno sodelovanje gojimo že vrsto let in tudi letos smo ga uspešno organizirali.

Preko 70 članov se nas je zbralo v jutranjih urah v prostorih Balinarskega kluba v Zabičah, kjer smo jim domačini pripravili »slovenski zajtrk« (domač kruh, med in maslo), nato pa smo krenili najprej do župnijske cerkve v Podgrajah, kjer nam je podgrajski župnik g. Peter Pipan predstavil vrednosti slik v notranjosti cerkve, ki so delo Toneta Kralja. G. Pipan nam je opisal še druge zanimivos-

ti župnije. Po ogledu podgrajske cerkve se nam je pridružil g. Ivan Simčič, kustos Pokrajinskega muzeja v Kopru, ki nam je lepo razložil značilnosti kraja, nato pa nas je spremljal preko Sušaka in Novokračin na Sv. Katarino. Po krajšem počitku je g. Simčič še na Sv. Katarini gostom izčrpno razložil zgodovino teh krajev, jih popeljal do kapelice in jim pokazal lep razgled na Kvarner.

Po kosilu je v prijetnem ambientu koč na Sv. Katarini in ob gostoljubju njenih skrbnikov popoldan zelo hitro minil. Naši prijatelji so se počasi poslovili. Seveda nismo pozabili na načrte za naslednje leto, saj so nas letošnji gostje s Koroške povabili v njihove kraje.

Da je bilo srečanje tako lepo in prijetno, gre zahvala zagnanim članom Društva diabetikov Ilirska Bistrica. Za program, ki smo ga pripravili, so prevzeli vsak svoje naloge in jih tudi odlično opravili. Tudi dobrote, s katerimi smo postregli gostom, so priromale na mizo iz shramb in izpod pridnih rok članov in članic, zato mi je »dragi moji sladkorčki« užitek delati z vami!

Zahvala gre še enkrat BK Zabiče, podgrajskemu župniku Petru Pipanu, g. Ivanu Simčiču, ki si je ta dan posebej rezerviral za nas, in oskrbnikom koč na Sv. Katarini, ki so našim prijateljem omogočili tako lep popoldan. ●

*Andreja Rebec, dipl. san. inž.,
predsednica DD Ilirska Bistrica*

POLETNE DELAVNICE V DNEVNEM CENTRU SONČEK

V Dnevnom centru Sonček vsako leto po končanem šolskem letu potekajo poletne ustvarjalne delavnice. V delavnice se vključujejo otroci od 1. do 9. razreda osnovne šole. Letos so potekale od 26. junija. do 7. julija 2017. Otroci so bili športno aktivni in ustvarjalni.

Prvi dan delavnic nas je obiskala Mojca Brožič. Otroci so zavihali rokave, si nadeli predpasnike in pričeli s peko. Pod vodstvom gospe Mojce smo skupaj pripravili maso in spekli odlične piškote (krhke linške oči, vaniljeve rogljičke in huzarske krapke). Prijetno smo se posladkali. Ustvarjalna delavnica, ki je sledila, je bila poletno obarvana. Z metodo odtisa dlani smo naredili unikatne slike z motivom ribe in hobotnice v akvariju.

Drugi dan smo obiskali Fitnes Studio M, kjer so nas toplo pričakale Maja Ujčič, Nataša Vičič in Nina. Maja je otrokom pokazala vadbene naprave in opremo, razgibalne vaje pa Nataša. Sledilo je tekmovalstvo v teku, nad katerim so bili navdušeni. Frizerka Nina je medtem otrokom oblikovala pričesko. Na poti v DC Sonček smo zavili še v park Nade Žagar, kjer smo preživeli preostanek dopoldneva.

V sredo smo bili v parku, kjer smo se igrali razne družabne igre (nogomet, badminton, med dvema ognjema, igre s kartami, ...). Po vrnitvi v DC Sonček smo pomalicali in se posladkali s sladoledom. Na ustvarjalni delavnici so otroci naredili pisanega pava, ki bo krasil njihove sobe.

Naslednji dan smo se zaradi slabega vremena zadržali v prostorih DC Sončka. Izdelovali smo raznobarvne ribe iz krep papirja in igrali družabne igre.

Zadnji dan prvega tedna delavnic smo organizirali tekmovanje na poligonu. Otroci so se preizkusili v različnih spretnostih in prejeli nagrade. Po malici smo se odpravili na igrišče pri osnovni šoli Dragotina Ketteja, kjer nas je pričakala Vesna Boštjančič. Otroci so se zabavali z različnimi cirkuškimi rekviziti. Žonglirali so z žogicami, vrteli obroč, palice in lovili ravnotežje na hoduljah. Na koncu je sledil še poligon, kjer so se preizkusili v gibčnosti in hitrosti.

Ponedeljek dopoldne smo preživeli v družbi Emirja in članov Karate kluba Sochin Podgrad. Prikazali in opisali so nam osnovne tehnike karateja. Izvedli smo eno izmed kat, se preizkusili v samoobrambi in prisluhnili napotkom nenasilnega reševanja konfliktnih situacij. Ob vrnitvi smo še ustavili v parku Nade Žagar.

Naslednji dan smo preživeli v družbi tabornikov. Z nami so bile Mojca Rolih, Neža Slosar, Sara in Mihela Šajn. Otroci so bili razdeljeni v tri skupine. Medtem ko se je ena zabavala z izdelovanjem hišk palčkov iz naravnih materialov (palice, listje, ...), je druga spoznavala različne vrste dreves, tretja pa se je učila različnih vozlov na vrvi. Vsi so se preizkusili v vseh treh delavnicah.

V sredo nas je obiskala Tamara Urbančič, ki nam je opisala postopek predelave mleka. Preden smo začeli s predelavo, smo si ogledali predstavitveni film. Naredili smo okusno smetano, maslo, skuto in sir. Pripravljeno smetano smo namazali na kruh in imeli okusno malico. Kdor je želel, si je izboljšal okus z domačo jagodno marmelado, ki jo je s seboj prinesla ga. Tamara. Imeli smo možnost poskusiti

številine vrste sira. Sir, ki smo ga sami izdelali, so otroci odnesli domov.

Predzadnji dan delavnic smo izdelovali okvir za sliko iz školjk in papirnatih ladjic. Po malici smo se odpravili v Fitnes Studio M, kjer nas je pričakal Robert Brožič s pomočnikom. Prikazala sta nam različne tehnike udarcev in gibanj v kickboks. Otroci so se sprva ogreli in razmigali, nato pa preizkusili različne gibe. Za nagrado je Robert povabil otroke na sladoled, saj so skozi celoten program pridno sodelovali in pokazali zanimanje za to vrsto športa.

Zadnji dan delavnic smo se odpravili v park Nade Žagar, kjer smo izvedli kratko tekmovanje v igrah z žogo. Zmagovalca sta prejela sladki nagradi. Po malici smo obiskali knjižnico Makse Samsa, kjer nas je sprejela Vlasta Kirn. Skupaj smo si ogledali priljubljen slovenski mladinski film *Vlomilci delajo poleti*.

Pri izvedbi programa so nam poleg zgoraj omenjenih pomagale tudi sodelavke Katja Štemberger, Helena Strle in Jerica Strle.

Zahvaljujemo se vsem sodelujočim.

DC Sonček

POLETNA DEJAVNOST DRUŠTVA INVALIDOV ILIRSKA BISTRICA

V juniju smo v počastitev občinskega praznika in dneva državnosti letos že dvajsetič organizirali meddruštveno športno srečanje v balinanju na baliniščih v parku v Ilirski Bistrici. Tokrat se je turnirja udeležilo 11 moških in 10 ženskih ekip iz Društev invalidov Piran, Izola, Koper, Sežana, Pivka, Postojna, Cerknica, Logatec, Vrhnika, Žiri in iz domačega društva. Po celodnevni boji je med ženskami zmagala ekipa Izole, ki je v finalu premagala ekipo Pirana, 3. mesto pa so osvojile balinarke iz Postojne proti ekipi Pivke. Pri moških so bili

zmagovalci Postojnčani, ki so premagali ekipo Izole, 3. mesto pa je pripadlo ekipi Logatca, ki je premagala ekipo Sežane.

Podeljeni so bili pokali in medalje in dan je minil v prijetnem športnem vzdušju, za kar so poskrbeli balinarji in balinarke domačega društva. Naslednje leto se zopet pomerijo v tej disciplini.

Zadnji konec tedna v juniju smo rezervirali za srečanje težjih in nemočnih invalidov, ki se ostalih srečanj in aktivnosti zaradi različnih težav ne udeležujejo. Preko 100 se jih je odzvalo našemu povabilu. Srečanje »Pri Danilotu« je bilo

sproščeno in praznično. Nekaj domačih pesmi so zapeli »Vasovalci«, s prijetnimi zvoki in pesmijo je za veselo razpoloženje skrbel naš hišni bend »Bajc in prijatelji«. Za prevoze so poskrbeli naši prostovoljci, za člane, ki so stanovalci DSO, je skrbel njihov prevoznik, pridne gospodinjice pa za domače dobrote. Med nami je bilo večje število starejših nad 80 let, in sicer kar 17 in kar 16 invalidov, ki so letos praznovali okrogle jubileje. Najstarejši udeleženec je dopolnil 90 let, najmlajši 60 let. Devet je bilo 70-letnikov in pet 80-letnikov. Tokrat je večkrat odmevala pesem »Kol'kor kapljic, tol'ko let, bog nam daj na svet živeti«, pa še prisrčen stisk roke in simbolna obdareitev vseh udeležencev.

Tradicionalnega julijskega srečanja pri lovski koči na Pavlici se je udeležilo večje število članov. Ta dan smo odmislili raznovrstne težave, saj smo se srečali s prijatelji, znanci in bivšimi sodelavci. V hladni senci dreves v neokrnjeni naravi smo pokramljali, si prisluhnili in se zavrteli ob prijetni glasbi. Tudi za dobrote z žara in pijačo je bilo posrbnjeno.

V avgustu smo bili že osemnajstič na Sv. Višarjah, ki so pravi biser naravne lepote s čudovitim razgledom na gorske vrhove in znana romarska pot že od 16. stoletja. Popoldanski čas je bil rezerviran za ogled znamenitosti Radovljice.

Tudi septembra ne bomo mirovali. Že vabimo v zamejstvo, in sicer na ogled znamenitosti Benečije in Stare Gorice.

Jeseni pa so na vrsti še druge aktivnosti. ●

Jožica Žibert, predsednica DI

VGC – TOČKA MOČI – DOM NA VIDMU ILIRSKA BISTRICA

PISARNA RUSKEGA KONZULA

Za neformalno druženje, srečevanje in izobraževanje smo za vas odprti:

- v ponedeljek in torek od 7.30–12.30,
- vsako sredo popoldan od 16.30–19.00.

PONEDELJEK: 8.00–10.00: Gibanje in druženje na prostem

Z vadbo razgibajmo telo in um (v primeru slabega vremena Telovadba za možgane v prostorih VGC) se naučimo tehnik sproščanja in odpravljamo stres.

10.00–12.00: Nadgradimo svoje znanje

Utrjevanje slovenskega jezika skozi igro, pravljico, vsakdanje dejavnosti, ... za vse, ki jim slovenščina ni prvi jezik.

TOREK: 8.00–12.00: Druženje in klepet ob kavi ali čaju

Spoznaj domači kraj v preteklosti: zbiranje pričevanj in prispevkov o domačem kraju, dogodivščinah v njem, lokalne pripovedke in pravljice, ki so nam jih povedale babice in dedki, ... (zbiranje starih narečnih besed in rekov, opisov običajev in receptov jedi iz našega območja, izmenjava informacij o možnosti nakupa prehranskih izdelkov lokalnih proizvajalcev, kmetov, ...).

SREDA: 17.00–18.30: Računalniški tečaji

Začenjamo s spoznavanjem oblikovanja besedil (word): pisanje besedil, njihovo urejanje (velikost pisave, barva besedila, ustvarjanje seznamov, ...), shranjevanje besedil, vstavljanje tekstov in slik.

Tečaji bodo potekali vsako sredo. Število mest na delavnicah je omejeno, zato so **potrebne predhodne prijave v dopoldanskem času na tel. št. 05/7145022.**

PETEK: 15. september od 8.30–11.30 Svetovalno središče za informiranje odraslih

Pridobite informacije o tečajih, predavanjih, vrstah izobraževanj, možnostih dokončanja šolanja, ... v domačem kraju ali drugod. Vas zanima nadaljevanje/dokončanje šolanja ali pridobitev NPK? Pri nas dobite vse potrebne informacije o izobraževalnih programih.

Svetovalno središče bo delovalo vsak 2. petek v mesecu.

UDARNI DOGODKI

12. september ob 18.00 TOM telefon – predstavitev delovanja telefona za otroke in mladostnike: komu je namenjen, zakaj bi tja klicali, lahko pokličemo zaradi skrbi in stresa v šoli, spora s starši, fantom/dekletom, kdaj lahko pokličemo – dopoldan ali popoldan, ali bodo starši za klic izvedeli, ...

Spremljajte nas na facebook strani Večgeneracijski center Dom na Vidmu Ilirska Bistrica: www.tockemoci.si ali www.lu-ilirska-bistrica-si in na spletni strani Občine Ilirska Bistrica.

BELTINŠKI POET NA PREMSKEM GRADU

Vlado Kreslin je na gradu Prem pripravil večer pod zvezdnatim nebom, imenovan *Pojezije*, ki je bil preplet glasbe in poezije. Mož s črno kitaro in črnim klobukom je s skoraj dve uri trajajočim koncertom poskrbel za resnično čarobno druženje. Občinstvu je pripovedoval svoje zgodbe iz življenja, modrosti davnih časov in nas spomnil na tiste boljše čase, ko smo se še znali smejati tako iz srca. Za Bistriške odmeve je povedal, kako se počuti v svoji koži, kako mu je bilo na Premu, izdal pa nam je tudi svoj recept za dolgo in izpolnjeno življenje. Beltinški poet je s svojim nastopom še enkrat potrdil, da je mojster odrske dramaturgije, ki hitro začuti svoje občinstvo, ga »uglasi« in se z njim odpelje z Goriškega v Piran.

Kot legendarni slovenski kantavtor ste izdali lepo število zgoščenk. Vaše pesmi so tema raziskovanj, romanov in filmov. V gledališču in filmu ste delovali kot avtor glasbe ali igralec. Vaši koncerti so razprodani, publika vas obožuje in vaše pesmi so ponarodele. Kako se počutite kot človek, ki je v življenju že toliko dosegel? Kako je biti Vlado Kreslin?

(Smeh) Težko rečem, ker sem jaz samo to in težko primerjam. Meni

je to normalno. Hodil sem v šolo, imel sem službo, a sem jo na neki točki zamenjal, ker sem se želel ukvarjati z glasbo. Šel sem skozi en normalen lajff. Bil sem v vojski v JNA. Dobra stran je ta, da se ukvarjam z muziko, ki je del mene. Živim od hobija, od nečesa, kar je v meni. Včasih imamo službe, ki niso del nas in tudi jaz sem delal, kar me ni veselilo. Poleg tega da sem profesionallec, da sem glasbenik, delam še veliko drugih stvari, ki me predstavljajo. Ko špilam na odru, je to jagoda na torti. Ta jagoda na torti mi povrne vse drugo, saj me izpolni.

Vaša velika oboževalka in prijateljica Ruth Dupre iz Teksasa je napisala prisrčno knjigo z naslovom Vlado Kreslin, Slovenija in jaz, ki govori o vašem življenju in delu ter o njenem videnju naše dežele. Ste se skupaj domislili, da bi bilo dobro kaj napisati o vaših dogodivščinah ali je bila to izključno njena zamisel in darilo vam?

Američanka je prišla do moje muzike na kanalu You Tube in mi je

pisala. Odgovoril sem ji in prišla je na koncert naravnost iz Teksasa v Slovenijo. Obiskala je še nekaj mojih koncertov v Sloveniji, ko pa sem gostoval v ZDA, se je udeležila tudi teh koncertov. Spoprijateljila sva se. Zanimalo jo je vse o Sloveniji. Začela se je učiti slovensko in tudi moje pesmi zna na pamet. Neverjetna ženska je. Trikrat je že obiskala Slovenijo in Prekmurje ter ju dobro preučila. Ruth je pisateljica in nekega dne se ji je porodila misel, da bo napisala knjigo o meni in o Sloveniji. Knjiga je zelo zanimiva in zelo berljiva, saj je zelo posrečen pogled človeka iz Dallasa, kako vidi Slovenijo. Predstavil sem ji svoje prijatelje, peljal sem jo v kraje, za katere se mi je zdelo prav, da jih vidi. Knjiga je napisana v angleščini in je prevedena v slovenski jezik, v Ameriki pa Ruth še išče založnika zanjo.

Vaš prijatelj, pesnik Feri Lainšček, je povedal, da ste v Ljubljani govorili po prekmursko in tako krepili samozavest, saj vam je uspelo panonsko vzdušje in ljudsko glasbo pretvoriti v urbani fenomen. Torej ste Ljubljančane naučili, da bolj spoštujejo ostale dialekte?

Tega se niti ne spomnim, saj ni šlo za kakšen poseben projekt. Ko smo prišli v Ljubljano študirat, smo se sčasoma jezikovno prilagodili, saj nas

v Ljubljani drugače niso razumeli. Po trikrat si moral ponoviti, kar si rekel in potem se pač sprijazniš, da moraš razumljivejše govoriti. Naš dialekt in naglas sta posebna. V svojo glasbo sem vnesel tudi nekaj prekmurščine.

Začeli ste kot roker, potem pa ste vse bolj prevzemali elemente folka, bluesa, sevdaha, jazza in klasične glasbe. Kako bi označili vaš slog muziciranja?

Odraščal sem v 70. letih ob glasbi The Beatles, The Rolling Stones in Jimmyja Hendrixa. V srednji šoli in potem v študentskih letih smo imeli svoje bende in normalno je, da smo imeli rock bend. V Beltincih je delovala zasedba starih godbenikov *Bel-tinška banda* in najprej sem začel z njimi igrati bolj za šalo, nato pa vedno bolj zares in vedno večja muzika je nastala iz tistega, kar je na začetku izgledalo kot ena šala. Kmalu me je odneslo na ono smer, saj sem spoznal, da moramo ohranjati regijske značilnosti, da ne bo vse samo centralno. Vabil sem tudi mlade slovenske ansamble, npr. *Prifarski muzikantje* so bili moji gostje v Križankah, ko so bili še neznani. V Sloveniji imamo poleg polke in valčka še druge glas-

bene in jezikovne značilnosti, ki jih je vredno in pomembno predstaviti ter ohranjati.

Prekmurska glasba velja za melanholično in žalostno. Zakaj je tako?

Ravnica in reka Mura sta nekakšen sinonim za melanholijo – podobno kot Slavonija in Vojvodina. V hribovitih predelih imajo polke in valčke, mi na ravnici pa imamo bolj globoko in doživeto zvrst glasbe.

V svojih skladbah pojdete o navezanosti na korenine, o spominih in nostalgiji ter o življenju. Kaj je vaš recept za zadovoljno in izpolnjeno življenje? Kaj je v življenju res pomembno? Kaj šteje?

To pa so težka vprašanja. Najbolj šteje to, da si zadovoljen, da si lahko zvest samemu sebi in da ti ni nerodno pred samim seboj. Da se resnično najdeš v neki stvari. Da si čim bolj svoboden in da ti čim manj ljudi stoji nad glavo. Da se lahko kadarkoli pogledaš v ogledalo. Pomembno je, da se ti ni treba poniževati pred samim sabo niti pred drugimi. Človeka izpolnjujejo profesionalno zadovoljstvo, družinska sreča in seveda pravi, iskreni prijatelji.

Nocojšnje srečanje je bilo bolj intimne narave. So vam ljubši koncerti v večjih koncertnih dvorinah, kjer nastopate s številnimi gosti ali ima svoj čar tudi nastop v bolj sproščnem vzdušju?

Nocoj sem nastopal sam, a težko rečem, kaj mi je ljubše, saj je vsak nastop drugačen in zgodba zase. Vsak koncert je zame poseben in edinstven. Lepo mi je, ko sem na odru skupaj z gosti, rad pa nastopam tudi sam. Nocojšnji večer tu v Brkinih je vsekakor nekaj posebnega, saj grajsko poslopje in bakle pričarajo pravo srednjeveško vzdušje. Grad Prem je res čudovita kulisa za koncerte na prostem. Nocoj sem prvič tu, a upam, da se kmalu zopet vidimo.

V svoji bogati glasbeni karieri ste sodelovali s številnimi uveljavljenimi

glasbeniki, kot so: The Dubliners, The Walkabouts, Rade Šerbedžija, Barcelona Gipsy Klezmer Orchestra, Parni Valjak, Siddharta, Vlatko Stefanovski, Šajeta, Massimo in mnogi drugi. Pripravljate kakšno presenečenje za publiko? Kakšni so vaši načrti za naprej?

Nimam kakšnih posebnih načrtov. V prihodnosti me čakajo novi koncerti, konstantno pa pripravljam nove skladbe. To je že moja stalnica. Še naprej se bom trudil delati dobro glasbo. ●

MISEL O KNJIGI: PREBIRANJA 3

107 prednosti naravne hrane/Medicina narave 1. del: Mathias-Mark Sanderson, Pišce, Arteus, 2009

»V preteklem stoletju je zaradi civilizacijskih bolezni umrlo več ljudi kot v vseh vojnah v zgodovini človeštva skupaj. Žrtve vojn se štejejo v milijonih, žrtve civilizacijskih bolezni v milijardah!«

Knjiga je razdeljena na štiri razdelke, v katerih avtor pojasnjuje splošne družbene zmote in obenem podaja definicijo nove medicinske znanosti, prednosti in navodila za vse, ki se odločajo slediti odličnemu medicinskemu znanju doktorice Narave. In ja, zdravje, zdravje, zdravje in še enkrat zdravje. Zdravje kot resno blagostanje bivanja. Polnovredno zdravje. Kot prav dobro veste, še posebej tisti, ki ste v mladosti prestajali raznorazne posledice revščine in pomanjkanja, živimo danes v dobi izobilja. Vsega je na pretek. Pa vendarle je opaziti znatno poslabšanje in revščino zdravja glede na pretekla leta. Seveda avtor v pričujoči knjigi ne odkriva Amerike in ne Tasmanije. Zdravje iz narave je vsem znano od pamtiveka dalje. Pravzaprav se zdi zdravje človeštva v veliki zdravstveni krizi. Če pomislim, da je v teh letih rak »pohopsal« polovico zaselkov ali več, me zmrazi. Zakaj? Od kod? Čemu? Poznam vrsto mladenk/mladeničev, rojenih na vaseh, ki kljub izobilju informacij nimajo pojma o rastlinah, kaj šele o zdravilnih rastlinah, ki jih obkrožajo in s katerimi si delijo bivalni prostor. Poznajo pa vse vrste telefonov, avtomobilov, znamk oblek itd. Ne, ne gre jim zameriti, če jim je bilo »zdravje« dano v megamarketih in na podobnih meni sovražnih krajih. Vera v spremembo je naslednja točka, pri kateri naj se za trenutek ustavim. Sprememba, pravijo, je edina stalnica v življenju, čeprav se ljudje neznansko otepajo novih dogodljajčkov, izkušenj itd. Človeka že stoletja vodi gospa Neumnost. Na svet pride recimo kot nepopisan list (čeprav te teorije osebno ne zagovarjam), nato si nanj pripiše, nariše, čečka vse mogoče, ko pa je potrebno kak list obrniti na novo, eh, tam pa malce »zažlajfa«, če se izrazim po domače. Nedvomno ste že velikokrat, neštetokrat slišali tisti »vse je v glavi« in tudi sama

pravim, da je temu tako. S spremembo mišljenja in z odrekanjem škodljivim navadam si človek podaljša življenje, se pomladi, živi v sozvočju z naravo. In kar se zdi težko, postane sčasoma lažje. Začetnim odrekanjem sledi dober rezultat. In seveda, če trdim, da je vsak človek di- amant zase, to pomeni, da se zato da se sveti in je lep, navadno predaja tudi bru- šenju in poliranju, pa naj so ta še tako bo- leča in zatežena. »Sol omnibus lucet.« ali po domače: »Sonce sije vsem enako.« Me- dicina narave izhaja iz sistema, imenova- nega *Natural Hygiene*. Ampak naj vam napišem zgodbico, ki vas morda navduši, da knjigo vzamete v roke. Nekoč je živel mogočen hrast. Star več kot štiristo let se je košatil na skalnem pobočju severnoa- meriške obale. Nekega dne, ko se je pri- bliževala nevihta, je veter močno zatulil: »Močnejši sem od tebe!« in se z vso silo zaganjal v krošnjo velikana. A drevo se je močno oprlo na korenine in vzdržalo. Malo zatem se je približal ogromen te- men oblak in se naduto postavil nad dre- vesnega orjaka. Nad hrasta vseh hrastov je pošiljal strele z vseh strani. Malce je v krošnji zagorelo, a k sreči je ogenj pogasil dež in orjak je kljuboval naprej. Tudi son- ce ga je dalo na preizkušnjo. Izsušilo je tla in ozračje, trpinčilo ga je v hudi vročini, a naposled mu je osvežujoči naliv povrnil življenje. Stoletja dolgo je hrast velikan kljuboval vsem preizkušnjam narave. Po- tem pa so nekega dne prišla majcena bi- tja, imenovana termiti. Termiti so se zari- li v »mehek« hrastov les in ga od znotraj dobesečno požrli. Izvotljen se je nekega dne zrušil. Bila so čisto majčkena bitja, a so uničila velikansko drevo. Zatorej, pra- vi avtor: »Sodobna hrana človeka skoraj enako nažre od znotraj. Saj ni nevarna na prvi pogled, a kakšno škodo povzroči! Ne bojte se sonca, mraza, vetra in strele – bojte se tega, kar vas lahko pokoplje od znotraj.«

Pravilna prehrana je večinski lastnik podjetja Zdravje. In četudi strokovnjaki zatrjujejo, da velika večina bolezni izvi- ra iz napačne, nezdrave prehrane, sama še vedno trdim, da je potrebno najprej premakniti kako kolesce v glavi, se spre- jeti in delovati, dokler je čas. Velika pri- hodnost je na strani tistih, ki bodo hrano pripravljali z inteligenco in tako da je ne bodo uničevali ali nam jo »uničeno« že prodajali. In še enkrat – sila narave popra- vlja telo in nič drugega nima toliko moči obnavljati človeški organizem, kot ga ima Narava, ki je tista čudežna tabletko, ki jo tako mrzlično iščete vsepovsod. In seve- da mi sami. Naše misli, ki ali prihajajo iz ljubečih prostorov ali iz kakih drugih. In zaenkrat, ljudje dragi, imamo še »fraj« njiv, vrtov in dobrih semen, da ne jamra- mo ali ne padamo v Monsanto »mafi- jožarske« gensko spremenjene zadeve, četudi kdo ve do kdaj. Dokler pa lahko, poskrbite zase ali vsaj za svoje otroke in črpajte čim več lepega in dobrega iz Na- rave. Zatorej: »Dejmo ugriznt u črvivu jabku in preživt!«

☺ Vse dobro do prihodnjega branja. ●

Patricija Dodič

SEPTEMBER V KNJIŽNICI MAKSE SAMSA

URNIK KNJIŽNICE

Knjižnica Makse Samsa uporabni- ke obvešča, da smo z 31. avgustom zaključili s poletnim urnikom in s 1. septembrom knjižnica deluje z obi-čajnim delovnim časom:

PON., SRE., PET. 7.00–18.00

TOR., ČET. 7.00–15.00

SOB. 7.00–12.00

URE PRAVLJIC

Z oktobrom bomo začeli z urami pravl- jic za predšolske otroke za sezono 2017/2018. Septembra je še čas za vpis. Več informacij o urah pravl- jic dobite v knjižnici. Lahko nas pokli- čete na tel. 05/7144188 oziroma po- gledate na našo spletno stran www.knjiznica-ilb.si

Katarina Škrab

JAZZVA NAVDUŠILA BISTRIČANE

Ljubljanska vokalna skupina *Jazzva* je v atriju Doma na Vidmu pričarala nepozaben poletni nedeljski večer. Vrhunske interpretacije svetovnih uspešnic in slovenskih pesmi je občinstvo nagradilo z gromkimi aplavzi.

poslušalce, je poslanstvo skupine opisal pevec Klemen Dovjak.

Jazzvin repertoar sestavljajo pesmi iz najrazličnejših žanrov – od popa, rocka in jazza do aranžmajev ljudskih pesmi in domačih zimzelenih melodij. V skupini je 6 vokalistov, sedmi član skupine, Tadej Pasar, pa je edini, ki v skupini ne poje, temveč bobna. Jazzvin vokalni tolkalec opravlja delo »ritem mašine«, saj pridno skrbi za zvočne efekte. Bistričani so z veseljem prisluhnili hitom, kot so *Mister Sandman*, optimistični *The dark days are over*, venčku uspešnic kralja popa Michaela Jacksona; navdušili pa so tudi z domačimi hiti, kot so *Nora misel*, z ljudsko *Zrejšlo je žito* in Magnificovo *Gospod težko sem ponižen*. Člani skupine so v svojem desetletju glasbenih interpretacij prejeli številne

»Jazzva je besedna igra, saj se radi igramo z besedami, zato smo skupaj skovali dve besedi, prva je jazz, druga pa džezva. Skratka, v naši skupini radi kuhamo dobro glasbo,« je nenavadno ime skupine pojasnil njen ustanovitelj Andrej Perdih.

»Na svoji poti odkrivanja človeškega glasu pišemo nove zgodbe, iščemo harmonije in se igramo z različnimi barvami in učinki. Z vsako skladbo, ki jo izvajamo, poskušamo najti poseben odnos in jo čim bolj doživeto in pristno poustvariti tudi za naše

nagrade in priznanja. Med drugim so zmagali na mednarodnem tekmovanju v italijanski Gorici; drugo mesto so osvojili na mednarodnem tekmovanju v nemškem Leipzigu in kar trikrat zaporedoma slavili na festivalu a cappella glasbe *Sredi zvezd* v Žalcu.

Člani skupine Jazzva pa niso zgolj izvrstni interpreti, ampak se odlično znajdejo v organizaciji prireditev, saj vsako jesen v Ljubljani organizirajo enega najboljših prepoznavnih festivalov vokalnih skupin v Sloveniji. »Že 11. izvedba *Pojazziade* bo letos na sporedu 30. septembra v Kinu Šiška. Kot leta poprej imamo tudi letos zanimiv izbor skupin in posebne goste iz Rima. Gre za vrhunske izvajalce, energične in temperamentne Italijane, ki delujejo na mednarodnem področju. Poleg slovenskih izvajalcev bodo na odru Kina Šiška nastopili tudi italijanski sosedi, zamejska skupina iz avstrijske Koroške in hrvaški kolegi. Želimo si, da se ta festival čim bolj mednarodno odpre,« je nabor jesenske glasbene poslastice opisal Dovjak.

V teh dneh se je skupini Jazzva uresničila velika želja, saj so pričeli s snemanjem skladb za svojo prvo zgoščenko, ki bo ugledala luč sveta jeseni. Naslov je še skrivnost, pesmi pa bodo nekakšen prerez 11-letnega dela skupine. »Gor bodo vsi naši najljubši komadi, tako da verjamem, da bo zanimivo za poslušanje,« je povedal Perdih. ●

RAZSTAVA IGORJA KNAPA POŽELA VELIKO ZANIMANJA

Prva samostojna razstava domačina Igorja Knapa je vzbudila veliko zanimanje med obiskovalci Galerije Doma na Vidmu. Njegove skulpture in kipci so poklon ženskemu telesu.

»Najraje izdelujem ženske akte. Ko je Bog naredil žensko, je naredil nekaj lepega in za to smo mu vsi hvaležni. Ženska je lepa, ker ima lepe obline. Zaobljeno žensko telo se da čudovito oblikovati, zato ga najraje upodobim,« je skrivnost ženskega akta opisal Igor Knap.

Ljubi pa so mu tudi portreti, med katerimi kraljuje njegov avtoportret, ki je popolna replika avtorjeve podobe. Knap upodablja tudi živali, ki jih soustvarja s svojima vnukoma. »Moja vnukinja Lara in vnuk Miha mi zelo rada pomagata v delavnici in vesel sem, da sta našla hobi, ki nam je skupen. Nista na tablici ne na računalniku, ampak ustvarjata skupaj z mano in to me resnično veseli, saj se lepo družimo. Čeprav sta še mlada, zelo cenita moje delo in pohvalita moje izdelke,« ponosno pove Igor Knap, Trnovec, ki si je dom ustvaril v Račicah.

Za oblikovanje mu je najljubši oreh, »saj je mehak in lep, ima večje število nians in poudari strukturo lesa ter letnice«. Knap ustvarja tudi iz oljke, sadnih dreves in naplavin, ki jih najde ob morju. Rad dela tudi s poldragim kamnom alabastrom, ker se ga da lepo zgladiti in ga je prinesel iz toskanskega mesta Volterra.

Igor Knap je svojo prvo skulpturo naredil na Transportu, kjer je bil vajenec. Prvi lik je ustvaril iz odpadnega železa in ga leta 1986 predstavil priznanemu slovenskemu kiparju in pisatelju Tonetu Svetini. »Nad mojim izdelkom je bil navdušen. Prepoznal je moj talent in želel, da se vpišem na umetnostno akademijo, vendar so se stvari v mojem življenju obrnile v drugo smer. Dolgo let nisem nič ustvarjal. Šele v pokoju sem se znova posvetil oblikovanju kipcev in skulptur,« je svojo umetniško pot opisal Knap.

Idej za nove motive in preizkušanje novih materialov mu ne zmanjka: »Zdaj ustvarjam angela na gugalnici. Delam tudi z glino, ker se z njo lepo dela. Če si bom kdaj nabavil peč, bom delal več z glino, mogoče pa bom poskusil še kakšen drugi material.« ●

MINIATURE JANKA SAMSE

»Predno pričnem z izdelavo predmeta, se podrobno poglobim v načrte in preučim samo zgradbo stvari. Najprej preučim vso potrebno literaturo, še vedno pa je najvažnejše terensko delo, kjer vse poslikam od a do ž in si pobliže ogledam predmet. Doma si narišem načrt in potem po detajlnih skicah izdelam pomanjšano verzijo originala,« je postopek izdelave miniaturre opisal Janko Samsa.

»Samsa ima izostren čut za natančnost in doslednost, saj vsako delo opravi temeljito. Čut do ohranjanja etnološke vrednosti, raziskovalna žilica in rokodelska spretnost so se zlili v posebno, na Slovenskem redko dejavnost izdelovanja pomanjšav vprežnih vozov, vinskih preš in maket, kasneje pa tudi lesorezov in lesenih slikarij,« je avtorjevo umetniško širino predstavil kreativni vodja galerije Rajko Kranjec.

»Izdelki Janka Samse so delček življenja naših prednikov, zato veljajo za dragocen spomin naše dediščine. Njegova rokodelska dejavnost ima tudi didaktičen namen v muzejih in raziskovalnih dejavnostih, ko s pomočjo pomanjšanih modelov preizkušajo delovanje bodočih naprav ali proučujejo prometno ureditev. Železničarska urejenost in redoljubnost pa sta postavila temeljno izhodišče njegovi sedanjosti – izdelavi pomanjšav in miniaturre,« je pomen avtorjevih stvaritev označil Kranjec.

Pri izdelavi čez 200 vozov je Samsa upošteval prav vse podrobnosti originala in je med drugim tudi kolesa izdelal tako, kot so bila ta narejena v naravni velikosti

pri kolarju. Podobno je tudi s kovanimi deli, voznim mehanizmom, zavorami in ostalimi podrobnostmi, ki tvorijo edinstveno celoto.

Avtor razstave je bistrškemu občinstvu predstavil 15 primerkov v merilu 1:7. »Glede na to da smo v sezoni košnje in spravila sena, sem za razstavo v Galeriji Doma na Vidmu izbral lojtrnike. Včasih so rekli, da ima vsaka vas svoj glas, jaz pa pravim, da ima vsaka vas svoj voz,« je na številne različice teh vozov opozoril Samsa, ki je leta 2006 izdal edinstveno knjigo o tej tematiki z naslovom *Vozovi in poti*. Posebnost razstave, ki je bila na ogled v juliju, je bil tudi dolg voz za prevoz smreke s štirimi premami, ki ga je Samsa izdelal v merilu 1:20, saj je bil v originalu dolg neverjetnih 64 metrov.

Med pomembne primerke avtorjeve zbirke vozov spadata rekonstrukciji bojnega in potniškega voza, ki sta upodobljena na Vaški situli iz 5. stoletja pred našim štetjem. Edinstvena pa je tudi replika najstarejšega voza na svetu, ki ga je Janko Samsa izdelal po natančni študiji najstarejšega ohranjenega kolesa z osjo, ki so ga arheologi izkopali na Ljubljanskem barju leta 2002.

Čeprav je Samsa najbolj poznan po svoji neverjetni zbirki vozov, pa so mu bližje makete za tehnični muzej in narodno galerijo, ki jih je izdeloval skoraj pol leta. »Izdelal sem maketo Narodne galerije, naredil maketo stadiona, ki je bil narejen za Sokolski shod stare Jugoslavije leta 1926. Delal sem razna ostrejša pomembnih zgradb, pa tudi stroje in naprave, ki sodijo v tehnični muzej. Za maketo Narodne galerije, ki v dolžino meri kar 1,7 m, so zahtevali zunanost in notranjost. Tri strani hiše, ki je arhitekturni spomenik, prikazujejo zunanje fasade, četrta stran hiše pa je odprta in prikazuje notranjost.

Vsak si tako lahko ogleda stopnišče in vse podrobnosti znotraj zgradbe,« je svojo najljubšo stvaritev opisal avtor.

Vrhunski rokodelski mojster, ki je rojen v Stari Sušici v Košanski dolini, a živi v Žirjah pri Sežani, se rad predstavi kot pivško-brkinski Kraševac, ki izhaja iz kmečkega okolja rodbine mizarjev, kovačev, oštirjev in trgovcev. Čeprav je izučen v smeri elektronike, sta mu prav lesarstvo in kovaštvo zelo blizu. Svoje avtentične replike originalov je doslej postavil na ogled na kar 45-ih razstavah doma in v tujini, sodeloval pa je tudi na razstavah *Slovenske domače in umetne obrti* na Japonskem in v Ameriki. Njegovo delo je bilo predstavljeno v raznih časopisih, revijah, na radijskih in televizijskih oddajah ter v knjigi *Mojstrovine Slovenije*. Da gre v primeru Janka Samse resnično za mojstra svoje obrti, priča tudi dejstvo, da je o njegovem delu posnet tudi dokumentarni film z naslovom *Vsi vozovi Janka Samse*, ki ga je režiral pokojni Jadran Strle.

Glede na to da je Samsa vrsto let služboval v operativi Slovenskih železnic in da se Ilirski Bistrici obeta dislocirani oddelek Muzeja Slovenskih železnic, se je ob zaključku otvoritve razstave samo po sebi porodilo vprašanje o izdelavi makete lokomotive. »Z Društvom ljubiteljev železnic Ilirska Bistrica se že dogovarjamo o sodelovanju,« je domnevo o repliki muzejske lokomotive potrdil Janko Samsa. ●

ORKESTER NIKA POLESA NASTOPAL V TREH DRŽAVAH

Pomlad je čas, ko se učenci Nika Polesa, absolutnega svetovnega prvaka in evropskega vice prvaka v igranju na diatonično harmoniko, večkrat predstavijo širši javnosti. Znanje, ki ga nadobudni harmonikarji pridobijo na individualnih vajah, nadgradijo z dodatnimi vajami in igranjem v Orkestru Nika Polesa. Velika skupina mladih harmonikarjev je prav gotovo prava paša za oči in ušesa, kjerkoli se pojavi. Tako so v mesecu maju in juniju nastopali na prireditvah v Sloveniji, na Hrvaškem in v Avstriji.

Na zadnjo sončno nedeljo v maju se je na Permanih pred gostilno Stara pošta zbralo okoli 1000 obiskovalcev. V zadnjih letih Niko Poles tudi tam poučuje harmoniko in lahko rečemo, da je tudi to eden od razlogov, da se ljudje na Hrvaškem navdušujejo nad tem inštrumentom in slovenskimi narodnimi vižami. Na omenjeni prireditvi »2. skup armunikaša škole i Orkestra Nika Polesa« je obiskovalce uvodoma pozdravil in navdušil prav njegov orkester. Za njim se je na odru predstavilo še ogromno posameznikov z igranjem na diatonično ali klavirsko harmoniko. Nastopilo je kar 8 ansamblov, zaključni del pa je pripadel legendarni slovenski skupini Štirje kovači. Prireditelji lahko označimo za pomemben dejavnik pri čezmejnem povezovanju ljudi, saj se je udeležilo ogromno ljudi tudi iz Ilirske Bistrice, Kozične in Divače, kjer prav tako deluje šola Nika Polesa.

V nedeljo, 11. junija, se je Orkester Nika Polesa odpravil proti Avstriji. S tremi

polnimi avtobusi so mladi harmonikarji in njihovi starši štartali zgodaj zjutraj preko Jezerskega, proti Ferlachu na jezero Klopeiner. Po krajšem predahu so okoli 13. ure prispeli v Rikarjo vas, kjer se je odvijal že tradicionalni Pokal Rutar, ki ga organizira izdelovalec harmonik Rutar in gostišče Mochoritsch, v katerem se vse skupaj dogaja. Nastopalo je precej slovenskih ansamblov (Poskočni muzikanti, ansambel Smeh, Nalet, Biseri, ...) in Orkester Nika Polesa. Ob 18. uri je zaintrigiralo okoli 40 harmonikarjev iz Orkestra

Nika Polesa, ki so s svojim nastopom na noge spravili zbrano množico. Ljudje so ploskali in peli. Navdušenje je zajelo celo legendarnega avstrijskega moderatorja narodno-zabavnih prireditev Petra Griliza, ki je po prvi odigrani pesmi dejal, da Avstrija kaj takega še ni videla in vprašanje je, kdaj bo spet. Za učence Nika Polesa in njihove starše je bil to prav gotovo nepozaben dogodek, saj je orkester ob uveljavljenih narodno-zabavnih ansamblih in svetovnih prvaki diatonične harmonike požel daleč največji aplavz in edini spraval na noge vse obiskovalce. Za odlično razpoloženje na dogodku je poskrbel tudi Nikov učenec Kristijan Jenko, ki je dan prej na tekmovalnem delu Pokala Rutar dosegel vrhunsko 4. mesto v mednarodni konkurenci.

Nadobudni mladi učenci Šole harmonike Nika Polesa se z veseljem udeležijo tudi raznih tekmovanj, kje pokažejo svoje znanje, za katerega so se trudili med letom.

Niko je imel 3. junija 2017 v Lokavcu pri Vipavi na tekmovanju harmonikarjev dva svoja predstavnika. Klara Stopar je osvojila odlično 3. mesto v prvi kategoriji do 9 let, Tadej Tominec pa je osvojil 1. mesto v drugi kategoriji. V nedeljo, 4. junija, 2017, je v Besnici na Gorenjskem potekalo še eno tekmovanje, ki je veljalo kot predizbor za državno prvenstvo v Ljubljani. Na tekmovanju je 3. mesto osvojil Dorian Rubeša, ki se je tako uvrstil na državno prvenstvo. Tam bo nastopil tudi Kristijan Jenko, ki je pred tem osvojil zlato Avsenikovo priznanje.

Naslednje leto, 20. maja 2018, se orkester odpravlja na Bled, kamor ste vsi va bljeni! Do takrat pa bodo fantje in dekleta še naprej pridno vadili in nastopali. ●

Andrej Muha

AKTIVNOSTI LJUDSKE UNIVERZE ILIRSKA BISTRICA V JESENI

V drugem delu leta bo dogajanje na Ljudski univerzi Ilirska Bistrica pestro. Vsak bo lahko našel nekaj zase – tako odrasli kot otroci.

Ponujamo tečaje, ki so za uporabnike BREZPLAČNI, saj jih preko projekta Pridobivanje temeljnih in poklicnih kompetenc financirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada in Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Tečaji so namenjeni zaposlenim prebivalcem ali osebam s statusom kmeta. Posebej vabljeni starejši od 45 let.

Na voljo so naslednji 50-urni tečaji:

EXCEL OD A DO Ž

spoznavanje in delo v programu Excel
Začnemo z osnovami in nadaljujemo do težjih ukazov (urejanje podatkov, iskanje podatkov, spoznavanje formul, ustvarjanje grafov, vrtilnih tabel in grafov, ...).

RAČUNALNIŠTVO

pridobivanje znanja za uporabo računalniške in digitalne tehnologije (internet, e-pošta, e-uprava, e-zdravje, mobilni aparati, digitalna fotografija, spletna banka in hitra blagajna)

SPOZNAVANJE PODJETNIŠTVA

usvajanje ustvarjalnega mišljenja, pridobivanje veščin pogajanja, raziskovanje trga in trženja produkta, spoznavanje pravnoorganizacijskih oblik in postopkov odprtja poslovnega subjekta, spoznavanje osnov računovodstva in vsa ostala znanja, potrebna za uspešno poslovanje

BEREMO IN PIŠEMO SKUPAJ

Delavnice s pričetkom v oktobru so namenjene staršem in otrokom prve triade. V sklopu delavnic se starši skupaj s svojimi otroci učijo branja, pisanja in računanja na zabaven način (izdelujejo igrače, igralne karte, oblikujejo razglednice domačega kraja, ...). Skupaj spoznajo, da je učenje lahko tudi zabavno. Delavnice bodo potekale enkrat tedensko. Obsegale bodo od tri do pet srečanj. V septembru pričnemo tudi s študijskim krožkom **DOBER DAN**, ki temelji na spoznavanju slovenskega jezika in komunikaciji v njem za vse tiste, katerim slovenščina ni prvi jezik. Študijski krožek sestavlja majhna skupina oseb za neformalno učenje, kjer se zbirajo, učijo

in družijo najbolj radovedni in s svojimi rezultati prispevajo k razvoju domačega okolja. Cilj študijskih krožkov je tudi promocija vseživljenjskega učenja, znanja in delovanja za dejavno vključevanje v sodobno družbo, za razvoj podeželja in za osebni razvoj.

Vse aktivnosti Ljudske univerze so za uporabnike brezplačne.

Prijave sprejemamo od ponedeljka do petka dopoldan na telefonsko številko 05 71 45 022 ali na e-mail stikssvetom-oskpaz@guest.arnes.si.

Število prostih mest na tečajih je omejeno, **zato vsi zainteresirani pohitite s prijavi.**

Spremljate nas lahko tudi preko spletne strani (www.lu-ilirska-bistrica.si) ali na facebook strani Ljudska univerza Ilirska Bistrica. ●

OE Ljudska univerza Ilirska Bistrica

43. MEDNARODNI BALINARSKI TURNIR TROJK

V soboto, 19. avgusta, je v Ilirski Bistrici potekal tradicionalni mednarodni balinarski turnir, ki se ga je udeležilo 14 ekip. Največ je bilo domačih balinarjev, turnirja pa so se udeležili tudi tekmovalci iz Italije, Hrvaške in ostalih koncev Slovenije.

Domačini so se izkazali kot odlični organizatorji turnirja in izvrstni mojstri igre z balinčkom, saj so gladko pometli

s konkurenco in prepričljivo slavili v postavi Viljem Mizgur, Silvo Boštjančič in Drago Boštjančič. Odlično 2. mesto si je priborila trojka iz sosednjih Zabič, ki so jo sestavljali Jožko Boštjančič, Timi Ličan in Tomaž Šestan. 3. mesto je osvojila ekipa iz Košane, turnir pa je s skupnim 4. mestom zaključila hrvaška ekipa iz Osijeka.

V igri mojstrov izbijanja in približevanja v bistrškem parku Nade Žagar je uživalo več kot 100 ljubiteljev balinjanja, ki so s spodbujanjem in glasnim navijanjem spremljali napete tekme vse do poznega popoldneva.

Petar Nikolić

STVARI SE SPREMINJAJO IN PISANE KAPICE

Učenci gledališkega krožka OŠ Knežak so v šolskem letu 2016/2017 v vselem decembru na prireditvi za otroke *Dedek Mraz prihaja* odigrali dve predstavi, in sicer *Božič nekoč in danes* (besedilo sta napisala učenca 6. razreda Ajdin Behrić in Miha Bolčina Ljubič) in predstavo *Pisane Kapice*, ki je bila namenjena najmlajšim. Besedilo zanjo je napisala Olga Novak. Učenci so otroke iz vrtca in učence od 1. do 4. razreda ponovno razveselili 19. junija 2017, v zadnjem tednu pouka, ko vsi že nestrpno pričakujemo počitnice in dopust.

Nastopili so vsi člani gledališkega krožka: Alina Kirn, Ajdin Behrić, Sara Fatur, Lea Pavlovec, Stefanela Katić iz 6. in Hana Fatur iz 7. razreda. Babico Justino (Miha Bolčina Ljubič) pa je nadomestila pripovedovalka pravljic Lea Pavlovec. Obe igri sta prinesli zanimiva oblačila in pokrivala, kar je značilno za gledališče. Najbolj atraktiven je bil kostum medveda. Sporočilo obeh je, da se časi in ljudje spreminjamo in da nič ni več tako, kot je bilo. Kljub temu pa so še vedno zaželeni lepi trenutki z družino in svojimi ljudmi, ki nahranijo človekovo dušo. Prijateljstvo pa je redka dragocenost našega vsakdana. Različne deklace (slovenske – Bela, Rdeča in Modra Kapica) se sprva doživljajo kot konkurenco. Vsaka je po svoje osamljena, tekmovalna in individualna. Na koncu pa se seznani, spoprijateljijo in dopuščajo drugim biti drugačni od samih sebe.

Ker pa nova prijateljstva niso kar tako, praznovanje dedkovega 77. rojstnega dne pa tudi ne, sta bila poleg glasbenega premora (namenjenega preoblačenju igralke v dvojni vlogi) radostna glasba in rajanje na odru pika na i. Tako so lahko

zaplesali tudi otroci in se na koncu posladkali s piškoti, ki jih je dedek Gabrijel za rojstni dan dobil v veliki količini poleg plišaste torte s svečkami.

Kljub hitremu razvoju tehnologije so še vedno dobrodošli smeh, zabava, veselje in čut za druge. Tega imajo tudi gleda-

liščniki, ki so se z veliko mero truda, samoiniciativnosti in ljubiteljskega igranja potrudili za naše mlado občinstvo.

Vtisi prvošolcev:

»V predstavi mi je bilo najbolj všeč, ko je imel dedek rojstni dan in ko je Rdeča Kapica nabirala rože.« (Tine L.)

»Všeč mi je bilo, ko je medved plesal z Aljažem iz 2. razreda.« (Tine Š.)

»Najbolj mi je bila všeč Bela Kapica, ker je bila spretna.« (Neža U.)

»Všeč so mi bile vse tri Kapice in ples med predstavo.« (Ana T.)

»Najbolj mi je bil všeč medved, ker je delal smešnice in Modra Kapica, ker je smešno plesala.« (Taj K.)

»Najbolj mi je bil všeč medved, ker se je spotaknil, ko je plesal in mu je padel <klobuk> na oči.« (Anže F.) ●

Olga Novak, mentorica GK

6. Koncert učiteljev
V sredo, 27. septembra,
ob 19. uri,
dvorana GS Ilirska Bistrica

Navajeni smo, da na odru glasbenih šol vedno stojijo učence in učenci, saj šele z nastopom osmislijo ves svoj trud – ure in ure vaj doma in v glasbeni šoli, kjer jih budno spremlja učitelj. Prav pa je, da se vloge včasih zamenjajo in tudi učitelji stopijo na oder, učenci pa takrat sproščeno sedijo v publiko in zbrano poslušajo. Učitelji bodo predstavili raznovrstna glasbena obdobja v različnih sestavih, komornih zasedbah in solističnih točkah. S tokratnim koncertom hočejo zaželei glasbeno dobrodošlico v novo šolsko leto.

Ko glasba spregovori, so vse besede preprosto odveč.

DOSEŽKI UČENCEV OŠ TONETA TOMŠIČA KNEŽAK

Na šoli poteka mnogo dejavnosti (od športnih do kulturnih), v katere je vključenih več učiteljev – mentorjev. Zelo si prizadevamo spodbujati branje otrok, zato smo letos nagradili kar 111 šoloobveznih bralcev, brali pa so tudi vrtčevski otroci. Poleg priznanj Društva bralna značka Slovenije so bili nagrajeni še z udeležbo bralnega kampa 21. aprila. Tega se učenci zelo veselijo in je udeležba res velika. 6. junija jih je obiskal še znani komik Boštjan Gorenc - Pižama in poskrbel za polno mero smeha.

Drugi dosežki pa so še:

Srebrna priznanja iz znanja MATEMATIKE (na državni ravni):

5. razred: Eva Hrovatin

6. razred: Aleks Damiš

9. razred: Anika Sedmak

Zlata priznanja iz znanja MATEMATIKE (na državni ravni):

6. razred: Blaž Strle

Srebrna priznanja iz znanja FIZIKE:

9. razred: Anika Sedmak

Srebrno priznanje iz znanja GEOGRAFIJE:

7. razred: Jernej Smerdel

Učenci 9. razreda: Anika Sedmak, Živa Slavec, Maria Rosa Černetič, Veronika Černetič, Viva Fatur in Andraž Kristan so na preverjanju ekip **prve pomoči** dosegli 1. mesto na lokalnem in regijskem tekmovanju ter 3. mesto na državnem tekmovanju.

Učenci so sodelovali tudi na različnih natečajih (literarni, *Naravne in druge nesreče* – *Pozor, nevarne snovi*, *Roševi dnevi* in *EKO-HAIKU*). Na slednjem so bili učenci Jernej Smerdel, Viva Fatur in Živa Slavec izbrani in nagrajeni z objavo v zborniku, ki jim ga je šola poklonila v spomin.

Na natečaju *Naredimo drugače*, ki ga razpiše Regionalna razvojna agencija Zele-

ni Kras, so sodelovali učenci od 1. do 3. razreda in vsi prejeli nahrbtnike. Učenci 2. razreda so dosegli 1. mesto in za nagrado dobili ogled Predjamskega gradu in jame pod njim. Učenci so izdelovali različne izdelke (npr. družabne igre iz odpadne embalaže).

Učitelji in starši smo na uspehe in dosežke naših otrok zelo ponosni in upamo, da bodo tako prizadevni in nagrajeni tudi v prihodnje. ●

Kolektiv OŠ Knežak

ZAKLJUČNO SREČANJE VRTCA PRI OŠ TONETA TOMŠIČA KNEŽAK

21. junija se začel je poletje. Tega dne je dan najdaljši, zunaj je zelo vroče in počasi se odpravljamo na morje. V zraku diši po počitnicah.

Ta dan pa je bil nekaj posebnega tudi za otroke iz skupin Zvezdice, Sončki in Mavrice v Vrtcu pri OŠ Toneta Tomšiča Knežak. Popoldne so otroci skupaj s starši in starimi starši prišli na zaključno srečanje vrtca. Tam jih niso pričakale vzgojiteljice ampak živali: zajček, veve-rica, šoja, medved, mama medvedka in medvedja mladiča. Otrokom so zaigrale pravljico *Zrcalce*. V nastopajočih likih so prepoznali svoje vzgojiteljice in skupaj z njimi nastopili vsak s svojo točko. Zvez-

dice so zaplesale ples *Bel zajček*, Sončki pa ples *Ob bistrem potoku je mlin*. Naza-dnje so se predstavile Mavrice s plesom *CICI MATURANTI* in s petjem. 8 otrok njihove skupine zapušča vrtec, saj bodo

septembra sedli v šolske klopi. Druženje se je zaključilo s podelitvijo pohval in fotografij, ..., ki bodo otroke spominjale na prijetno preživljanje časa v vrtcu. Ni pa manjkal niti sladoled.

Otrokom in njihovim družinam želimo, da čas počitnic izkoristijo za lepa do-živetja; si vzamejo čas zase in za svoje najbližje ter si odpočijejo. Naj bo poletje pisano, iskrivo in polno prijetnih trenutkov. ●

Alenka Biščak

STROKOVNA EKSURZIJA ZAPOSLENIH NA OŠ KNEŽAK

Na osnovni šoli Toneta Tomšiča Knežak je sindikalna zaupnica Alenka Biščak s pomočjo profesorja geografije Mileta Uljana 1. julija organizirala strokovno ekskurzijo za vse zaposlene.

Ekskurzije smo se udeležili skoraj vsi zaposleni in dobre volje ni manjkalo. Ravnateljica Tea Gustinčič ne podpira takšnih dogodkov samo idejno, temveč je tokrat to storila tudi zaradi promocije zdravja na delovnem mestu. V maju sta se učiteljici iz naše šole, Petra Valenčič in Olga Novak, aktivno udeležili mednarodnega seminarja *Promocija zdravja v VIZ*, katerega težnja je zmanjšati odsotnost zaposlenih v VIZ zaradi bolniških staležev. To je samo še en kamenček v mozaiku naziva »Zdrava šola«, katere koordinatorica je učiteljica Anica Prosen.

Najprej smo udeleženci obiskali sotesko Pekel pri Borovnici, kjer smo bili očarani nad prelepimi slapovi, ki jih ustvarja potok Otavščica. Seveda brez kavice pred tem ni šlo, saj verjamemo v njene pozitivne učinkovine. Nato smo se odpeljali proti Rašci, kjer smo poslušali izčrpno

predavanje g. Andreja in obnovili znanje o protenstanzizmu in očetu slovenskega knjižnega jezika Primožu Trubarju. To ni nikoli odveč za našo slovensko samozavest in ponos.

V prelepem okolju parka Idila ob Bloškem jezeru smo se sproščali na lesenih gugalnicah, v vodi, na pomolu in v senci pri lesenih mizah. Sprejela nas je soustanoviteljica ga. Martina Hiti, ki je z možem Janezom (mojstrom lesa, čigar vtisa ni mogoče zgrešiti) obudila jezero s turizmom. Očarani smo bili nad tem. Po slastnem kosilu, postreženem v lesenih barkicah, smo se počasi odpravili domov.

Šolsko leto smo tako uspešno zaključili s strokovno ekskurzijo, na kateri smo se ob novih spoznanjih o naši deželi prijetno sprostili. Pogovor in smeh je bil tako razigran, igriv in glasen, da bi naš kolektiv mimoidoči zlahka zamenjali s šolarji. ●

Kolektiv Osnovne šole Toneta Tomšiča Knežak

GIMNAZIJA ILIRSKA BISTRICA IN ŠC POSTOJNA TUDI LETOS MED ŠESTIMI NAJBOLJŠIMI SREDNJEŠOLSKIMI PODJETNIKI

Ustvarjalnik vsako šolsko leto zaključi v velikem slogu in tudi letos ni šlo drugače. V petek, 30. junija, je v Ljubljani potekala Ustvarjalnikova zaključna konferenca, kjer se je predstavilo 24 srednješolskih ekip iz celotne Slovenije.

Z Gimnazije Ilirska Bistrica in Šolskega centra Postojna sta se dogodka udeležili dve ekipi pod mentorstvom Nejca Konjeviča. Ekipi sta skozi šolsko leto trdo delali in razvijali svoji ideji, saj je potrebna kar nekaj truda in časa, da iz gole ideje na papirju nastane nekaj, kar lahko samozavestno zagovarjaš pred komisijo.

Ekipa Gimnazije Ilirska Bistrica, ki je prišla do finala, je:

Najdiprakso.si, v sestavi: Patrik Benčina, Tevž Sedmak, Luka Poženel, Luka Gregorn in Žan Černe.

Najdiprakso.si je spletna platforma, ki je prvotno namenjena povezovanju dijakov, ki iščejo obvezno šolsko prakso,

in delodajalcev, ki nudijo prakso. Platforma omogoča delodajalcem dostop do najboljših dijakov, hkrati pa dijakom odpira vrata v nova podjetja, ki so bila do sedaj zaprta. Skozi enostavne korake bodo dijaki pridobili tudi neformalna znanja in izkušnje, ki poleg uspeha v šoli naredijo posameznika še boljšega. Posledično platforma uvaja večji nad-

zor nad opravljanjem obvezne šolske prakse, kar pomeni pomemben korak za šolo in šoli omogoči povezovanje z delodajalci.

Ekipa Šolskega centra Postojna, ki je prišla v finale, je:

Glukagen, ki jo zastopa Luka Nikolič.

Glukagen je prenosna naprava za zaznavanje glutena v hrani. Pomaga ljudem s celiakijo in tudi drugim, da se lažje prehranjujejo izven domače kuhinje.

»To, da si izbran med finaliste na Ustvarjalnikovi zaključni konferenci, je posledica veliko vloženega truda in energije. Ob tem so se dijaki naučili veliko prvin podjetnosti, ki jih pri pouku slišijo premalo in so boljše pripravljeni za vstop na trg dela,« je dejal Nejc Konjevič, vodja mentorjev in mentor ekip.

Poleg dijakov so na konferenci poslušali govor dveh gostov iz ZDA – Andyja Setha in Erica Glustroma.

Čeprav je šla letošnja zmaga v Celje, dijaki niso prav nič razočarani ali obupani. Predstavniki ekipe najdiprakso.si Luka Poženel je dejal: »S tem ko smo prišli v finalni izbor konference, so naši cilji doseženi in hkrati smo dobili potrditev, da smo

na pravi poti. Konferenca je za nas dijake najbolj pričakovan dan pri Ustvarjalniku, saj se takrat počutimo kot pravi podjetniki.« ●

Gimnazija Ilirska Bistrica

SOTESKANJE PO KANJONU SUŠEC

Soteskanje ali kanjoniranje – ko mrzla voda in spolzko kamenje postaneta nepozabno doživetje! Kot ljubiteljica narave sem se odločila, da poskusim nekaj drugačnega in adrenalinskega v osrčju doline Soče v slikoviti naravi hribov, tolmunov, sotesk in slapov. Tako sem se preizkusila v spustu po naravnih kanalih kanjona Sušec, ki se nahaja v bližini Bovca.

Do vrha soteske nas je ločilo dobrih 20 minut hoje v hrib, nato pa se je začela obljubljen zabava. V naslednjih urah

smo popolno opremljeni pod nadzorom vodnika drseli po neokrnjenih naravnih toboganih,

premagovali naravne prepreke, brzice in slapove, s katerih smo se spuščali tudi vzvratno na glavo. Najzahtevnejše skalne previse smo prečkali s pomočjo vrvi. Za dodatno mero aktivnosti je poskrbelo plezanje iz vode na visoke spolzke skale v smislu »via ferrata« in nato skok v več metrov globoke tolmuhe, kjer se voda ne segreje nad 10 °C.

Vodni šport, za katerega strah pred višino in vrtoglavica nista priporočljiva, vas zagotovo preizkusi, koliko poguma premorete in omogoča raziskovanje narave, ki je zaradi nedostopnosti ostala neokrnjena. ●

Tjaša Fajdiga

ODLOČI SE ZA NOGOMET

Ljubitelji športa in nogometa smo se odločili, da ustanovimo Nogometno društvo Bistrc z namenom, da bi otroci imeli možnost, ki jo imajo njihovi vrstniki po Sloveniji.

Verjamemo, da nogomet predstavlja enkratno priložnost za druženje, sodelovanje, sklepanje novih prijateljstev in krepi pozitivne odnose tako med odraslimi kot med otroki. Je večina oziroma vrsta znanja, ki jo je potrebno vzdrževati in razvijati s pozitivnim odnosom do dela in tekmovalnostjo na treningih in tekmah. To so v preteklem letu dokazali naši najmlajši nogometaši, vključeni v selekciji U7 in U9. Otroci so med letom pridno trenirali pod vodstvom odličnih trenerjev – Igorja Marinca in Doleta Lazareviča. Z odličnim vodenjem treningov in občutkom za delo z najmlajšimi sta pripomogla k temu, da so otroci hitro napredovali.

V sezoni 2016/2017 so pridno trenirali dva- do trikrat tedensko, se udeležili turnirjev v Ajdovščini, Mirnu, Cerknici, Pivki in odigrali veliko tekem s svojimi

vrstniki iz Divače, Cerknice, Košane, Postojne, Kozine in Rakeka. Vedno so dali vse od sebe. Delovali so kot ekipa in se medsebojno podpirali tudi, če ni šlo vse po načrtih. Medsebojno spoštovanje in razumevanje je rezultat odlične klime in dobrih odnosov med starši, trenerji in otroki. Dobri odnosi pa so temelj, na katerem lahko gradimo naprej.

Zagotovo je v našem kraju še veliko talentiranih otrok, ki se želijo ukvarjati z nogometom in se poditi za žogo po zelenicah. Želimo si, da bi skupaj z nami nadaljevali nogometno pravljico in na že utrjenih temeljih gradili naprej, zato vas **vabimo k vpisu v Nogometno društvo Bistrc**. Poskrbeli bomo, da se bo vaš otrok odlično počutil v družbi svojih vrstnikov in na sproščen ter zabaven način razvijal nogometne veščine.

Priprave na novo sezono so se že začele. V Športnem parku Nade Žagar so otroci v ponedeljek, 21. avgusta, opravili uvodni trening.

Treningi se bodo izvajali dvakrat tedensko za selekcijo U7 (predšolski otroci in otroci letnika 2011 in 2012) in trikrat tedensko za selekcijo U9 (otroci letnika 2009 in 2010). V sezoni 2017/2018 bomo nadaljevali s tekmami in turnirji, ki se jih bodo udeležile ekipe otrok iz cele Slovenije in iz tujine. V mesecu decembru 2017 se bodo naši najmlajši pomerili s svojimi vrstniki na domačem turnirju, ki se bo odvijal v telovadnici OŠ Antona Žnideršiča.

Vse informacije dobite na facebook strani: @ndbistrc. Lahko nam pišete na: ndbistrc@gmail.com ali pokličete Petro Valenčič na tel.: 041 733 438.

»Samo tisti, ki poskusijo in grejo predaleč, lahko odkrijejo, kako daleč je mogoče priti.«

Lep nogometni pozdrav v želji, da se vidimo v čim večjem številu. ●

ND Bistrc

**PLESNA SKUPINA
PUME**

vabi na
VPIS

Kdo?
vsi od
4. leta
naprej

Kje?
športna
dvorana
**Dom na
Vidmu**

Kdaj?
1. 9. 2017 ob 18h

Kontakt: 041 562 703 (Mojca), sd.freia@gmail.com
WWW.PUMEDANCE.COM

KOLEDAR DOGODKOV V OBČINI ILIRSKA BISTRICA

1.–13. september	Likovna razstava »Podobe«, slikarka: Erika Jug, Knjižnica Makse Samsa
1. september ob 19.00	Otvoritev likovne razstave »Krajine«, slikar: Branko Gajšna, Galerija Dom na Vidmu
1.–3. september	23. Gorsko-hitrostna dirka, PETROL Ilirska Bistrica
1.–3. september	18. MOTO SREČANJE, Vrbica, Feistritz BBK
2. september ob 16.00	Balinanje, državna liga zahod, 2. krog, igrišče Balinarskega kluba Ilirska Bistrica Ilirska Bistrica : Košana
2. september	Starodobniki na Placu, Balila klub Divača
7. september ob 19.00	Predstavitve knjige – Bojan Dobovšek: »Peta veja oblasti«, Knjižnica Makse Samsa
9. september	Shod Vrbovo, Jelena Rozga in Ku Adn
9. september ob 14.00	11. tradicionalno srečanje notranjsko-primorske regije združenj šoferjev in avtomehanikov, organizator ZŠAM Ilirska Bistrica, Dom na Vidmu
14. september ob 17.00	Podelitev nagrad udeležencem mladinske počitniške bralne značke »Bralni črv« in žrebanje reševalcev počitniških kvizov, Knjižnica Makse Samsa
14. september ob 17.00	Predstavitve knjige – Petra Škarja: »CAMINO – od suženjstva do svobode«, Knjižnica Makse Samsa
16. september	Shod Vrbovo, Kokteli in Ventilčki
16. september ob 16.00	Balinanje, državna liga zahod, 4. krog, igrišče Balinarskega kluba Ilirska Bistrica Ilirska Bistrica : Logatec
17. september ob 15.00	Dobrodošli pri nas – »IX. Bučijada-likof«, KETŠD Alojzij Mihelčič, Harije
21. september ob 19.00	Predstavitve knjige – Maja Golob: »Ne čakaj na vikend«, Knjižnica Makse Samsa
22., 23., 24. september	Kmetijska tržnica
23. september	Družinska delavnica s Tamaro Urbančič: »Kmečka opravila po starem«, na Kmečki tržnici Ilirska Bistrica v okviru programa
26. september ob 16.00	»Kuharska delavnica« z Društvom podeželskih žena Ilirska Bistrica, Gostilna pri Matetu
28. september ob 19.00	Predavanje – Marijan Govedič: »O rakih«, Knjižnica Makse Samsa
29. september ob 19.00	Otvoritev likovne razstave »Lepote Ilirske Bistrice«, slikarji: udeleženci kolonije Slikarska muza Bistrice, Galerija Dom na Vidmu
30. september ob 16.00	Balinanje, državna liga zahod, 6. krog, igrišče Balinarskega kluba Ilirska Bistrica Ilirska Bistrica : Jadran Izola

Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče,
nič več tvojega smehljava,
utihnil je tvoj glas,
bolečina in samota sta pri nas.
Zato pot nas vodi tja,
kjer sredi tišine spiš,
a v naših srcih še živiš.

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj se je od nas poslovil dragi mož, oče in stari ata **MARINKO ANŽIČ** iz Kuteževega.

Hvala za spodbudne besede in lepe želje med njegovim bivanjem v bolnišnici.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, nam izrekli sožalje in v njegov spomin darovali v dobrodelne namene. Zahvala pastoru Milanu Špoljariču in sinu Ivanu Špoljariču iz Cerkve Kristusa Kralja iz Reke, Komunalnemu podjetju Ilirska Bistrica, Organizaciji vojnih veteranov, Janku Rutarju in Miru Tomiču ter Ines Celin.

Prav tako izrekamo zahvalo sorodnikom, prijateljem, sosedom, vaščanom in znancem, osebju Zdravstvenega doma Il. Bistrica, Kliničnega centra Ljubljana in vsem, ki ste nam ob boleči izgubi stali ob strani ter kakorkoli pomagali.

Dragi Marinko, za vedno boš ostal v naših srcih!

Žalujoci: žena Danica in hči Jadranka z družino

Ni res, da je odšel, nikoli ne bo!
Ujet v naša srca z najlepšimi spomini,
bo vsak naš korak, spremljal v tišini.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega ata in tasta **JOŽETA ŠTEFANČIČA** se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani. Prisrčna hvala tudi župniku, osebju Zdravstvenega doma Il. Bistrica, pogrebni službi JP Komunala, pevcem in Zvezi veteranov vojne za Slovenijo. Hvala vam za nesebično pomoč, tolažilne besede, stiske rok in objeme.

Poseben poklon namenjamo bratski ljubezni Jožetove sestre in bratov.

Žalujoci: žena Branka, hči Jožica, sinova Marjan in Damijan z družinami

NAGRADNA KRIŽANKA BISTRIŠKIH ODMEVOV

ŽENSKA, KI PONAVALI NEPOKLICNO STREŽE GOSTOM							PRVO MESTO	IGRA NA SREČO, LOTERIJA	GORLJIV PLIN, KI JE SESTAVINA NAFTE	TATUM O'NEAL	VRSTA AVTOMOBILSKEGA ZAVAROVANJA	NAŠ IMITATOR (TILEN)
INTRIGA												
PLOČNIK												
ITALIJANSKA PEVKA PAVONE										SHANIA TWAIN		
ZOLTAN ILIN										RIBJA KOŠČICA		
AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	NAUK O SVETLOBI	ŠKODLJIVA ŽUŽELKA, KI ŽIVI V ZEMLJI	GOJITELJ ČEBEL	KLICANA BARVA PRI KVARTANJU, KI JEMLJE	NINA PUŠLAR	NARODNO-ZABAVNA POPEVKA MLINSKA GRED		LADO JAKŠA	DRŽALO, ROČAJ VELIKA AVSTRalska PTICA			
PREBIVALKA OBČINE							ŠPORTNIK V ATLETIKI				NAŠA MISS LETA 2016 (MAJA)	SLADEK JUŽNI SADEŽ
							KIT UBIJALEC					
PRVI, OSNOVNI POGOJ								JULIANNE MOORE			TORI AMOS	
								VISEČ SNEŽNI ZAMET			IZLIV KRVI V MEHKO TKIVO, MODRICA	
TEMA, O KATERI SE NE GOVORI					REŽISER PETAN				UŠESNI NAKIT			
					ZVITEK MARIHUANE				NIZEK ŽENSKI GLAS			
LASTNINA, PREMOSI						POKRIVALO					DOLGO OBDOBJE, VEK	
						ZVEZDNI SESTAV, OSVETLJE					SPORA	
DEBELA PALICA				TV VODITELJICA REMS GLASBENI RITEM				AMERIŠKI REŽISER (ROBERT) STROJNO ŠIVANJE				
ARABSKI POLOTOK												
POMOČ: ALTMAN ASO ATLANT OPAST	BREZUMNO STANJE, BREZUMJE	EVROPSKI VELETOK RAZKOŠNO GRAJENO POSLOPJE				STARI DEL MARIBORA VODA V TRDNEM STANJU				AMERIŠKI PEVEC REDDING DNEVNIK, ZAPISNIK		
BRUNO PARMA			ATLAS KRAJŠE INFORMATIVNO BESEDILO						JAPONSKI VULKAN IN NARODNI PARK OLEG VIDOV			KRONIKA, LETOPIŠ
												ŽLAHTNI PLIN (Rn)
NABOŽNI PIŠEC IZ PREMA (GVIDO)					STROKOVNIAK ZA OKOLJE PRIZORIŠČE V TEATRU					BRIGA, SKRIB		
										GORIVO ZA PLAVŽE		
PISATELJICA PEROCI				ALINEA							NATAŠA ABRAM	
				ATA, OČE							ZMAGA PRI ŠAHU	
ZAHOD						AVSTRALSKI PLAVALC THORPE LOJZE KRAJNCAN			POTUJOČI PASTIR			
									EVA LONGORIA			
ŠOLSKI USLUŽBENEČ, PROFESOR												
POKLICNA GNETILKA TELES							SESTAVINA PROŽNIH VLAKEN VEZIVNEGA TKIVA					

Geslo nagradne križanke pošljite na naslov: Bistriški odmevi, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica s pripisom »Nagradna križanka«, najkasneje do 15. septembra 2017.

Okrepčevalnica Zemonska Vaga iz Dolnjega Zemona poklanja 3 nagrade:

1. nagrada: hišna plošča za dve osebi | 2. nagrada: kosilo za dve osebi | 3. nagrada: jabolčni zavitek za dve osebi

Geslo prejšnje križanke: **RATEČEVO BRDO**. Izžrebali smo tri nagrajence:

1. KOSILO ZA DVE OSEBI S KORIŠČENJEM SAVNE prejme **LUCIJA ŠAJN**, Bobkova 18, 6250 Ilirska Bistrica,
2. KOSILO ZA DVE OSEBI prejme **KRISTINA BRADAČ**, Bač 1/a, 6253 Knežak,
3. ŠTRUKLJE ZA DVE OSEBI prejme **MAJDA CELIN**, Jasen 51 b, 6250 Ilirska Bistrica.